

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK NIEZALEŻNY

Rok założenia 1840

nr 144 (13437)

Czwartek, 30 lipca 1998 r.

cena 1Lt

DZIŚ W NUMERZE:

- * Polskie księgarnie w Wilnie - str. 1
- * O wykładowcy historii sztuki Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie Kazimierzu Parfianowiczu - str. 2
- * O gospodarce, prywatyzacji i nie tylko - str. 4
- * Pamięć Zbigniewa Herberta - str. 5
- * Ustawodawstwo - str. 6-7
- * W 200 rocznicę Wieszcaza - str. 8
- * Zdrowie - str. 10

Stolica w przededniu imprezy międzynarodowej „Dni Wilna - 98”

Przed czterema laty w naszym mieście odbyła się pierwsza tego rodzaju impreza - festiwal uliczny. Stała się ona już tradycyjną i w sierpniu znów zawita do naszego grodu. Przewidziana jest w dniach 13 - 16 sierpnia, ale kilka dni wcześniej rozpoczy-

niając od 9 sierpnia w Parku Serejskim rozpocznie się ogromny kiermasz, w którym wezmą udział nie tylko twórcy ludowi Litwy, ale też goście demonstrujący tu i sprzedając swe wyroby.

(Dokończenie na str. 2)

Wczoraj na mistrzostwach świata

Zwycięstwo koszykarzy Litwy

W pierwszym dniu rozpoczętych w Atenach mistrzostw świata w koszykówce mężczyzn rozegrano osiem spotkań eliminacyjnych. Reprezentacja Litwy w pierwszym meczu zmierzyła się z zespołem Korei Południowej. Była to dobra rozgrzewka przed decydującymi spotkaniami o wejście do drugiej rundy. Koszykarze Litwy wygrali 97:56 (42:36).

Oto niektóre wyniki innych spotkań: USA - Brazylia 83:59 (40:32), Japonia - Rosja 83:58 (44:27). Inne mecze zakończyły się późnym wieczorem.

Inf. wl.

ZW ZNAD WILII

73.34/103.8 FM

13 MISTRZOSTWA ŚWIATA KOSZYKARZY
W SPECJALNYCH WYDANIACH MAGAZYNU
„MEDALE I DETALE”

POLSKIE LINES LOTNICZE - POLISH AIRLINES

Dogodne połączenia z Wilna przez Warszawę do:
Athens,
New York,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin,
Istanbul,
Tel Aviv.

Wilno, tel. 73-90-20. (Zam. 339)

SENTENCJA DNIA

Krzyż trwa, choć zmienia się świat.

JAN PAWEŁ II

Adresy przyjaciół „K W”

W księgarniach „Elephas” i S.K. można załatwić prenumeratę naszego dziennika

Obie znajdują się w Wilnie. Pierwsza - „Elephas” przy ul. Olandu (dawn. Holenderia) na Antokolu, naprzeciwko kościoła Św. Piotra i Pawła, druga - Stanisława Korczyńskiego przy ul. Auszros Vartu (Ostrobramskiej) 9.

Placówki te oferują: obszerny wybór różnorodnych pism - poczynając od dziecięcych, kobiecych i kończąc na specjalistycznych z najprzeróżniejszymi poradami, przewodniki po Wilnie i innych miejscach

Litwy, literaturę piękną, przygodową, albumy i in.

W ostatnich dniach do księgarni „Elephas” trafiło rożenstwo małych kotków. Tak więc przy okazji kupienia książki można tu otrzymać w prezencie ślicznego małego kotka. Jednego z nich na zdjęciu (u dołu od lewej) demonstruje Alicja Klimaszewska, pracowniczka księgarni, obok - sprzedawczyni Jolanta Nowosielska i współwłaściciel tej placówki Wiktor Nowosielski.

Inf. wl.

- Przypominamy, że w księgarniach „Elephas” i S.K. do 31 lipca br. można zaabonować „KW” na sierpień, natomiast stale - na dalsze miesiące. Koszty:
1 mies. - 15 Lt, 3 mies. - 45 Lt, 5 mies. - 75 Lt.
- W tych samych terminach „KW” można zaprenumerować również w redakcji:
1 mies. 14 Lt, 3 mies. - 42 Lt, 5 mies. - 70 Lt.

NA ZDJĘCIACH: szyldy reklamowe księgarni „Elephas” i S.K.; polskie książki w księgarni Stanisława Korczyńskiego kupuje dziennikarz Jouko Grönholm z Turku (Finlandia), od lewej - sprzedawczyni Maria Konecka.

Fot. Marian Paluszkievicz

Uwaga! Okazja tańszego kupienia „Kuriera”

W naszej redakcji (Laisves pr. 60, Dom Prasy, XI piętro) można nabywać sobotni oraz wszystkie kolejne numery „Kuriera” - za 70 ct.
Numery z dni poprzednich - za 40 ct.

Amerykanie wejdą na nasz rynek naftowy

Wczoraj na zamkniętym posiedzeniu po dłuższej debacie gabinet ministrów zaaprobował projekt wstępny rządu litewskiego i amerykańskiej spółki „Williams International” w sprawie wejścia Amerykanów do litewskiego biznesu naftowego. Z tego powodu o przeszło pół godziny spóźnione było przewidziane na godz. 11 wspólne posiedzenie rządu z przybyłymi do Wilna ambasadorami naszego kraju.

Po posiedzeniu minister gospodarki Vincas Babilius oświadczył, że gotowy jest do podpisania dokumentu z

przebywającym w Wilnie prezydentem spółki USA „Williams International” Johnem Bumgarnerem. Jak powiedział V. Babilius, obie strony zgodziły się na kompromis, umożliwiając zbliżenie stanowisk obu stron.

Ostateczna umowa w sprawie inwestycji amerykańskiej spółki do litewskich obiektów naftowych może być podpisana tylko w tym wypadku, jeśli przewidziane w protokole wstępnym obu stron warunki inwestycji zostaną zaaprobowane przez Sejm litewski i zarząd firmy „Williams”. (ELTA)

Na wódce nie da się zarobić

Dwukrotnie podniesienie akcyzy na wódkę nie dało oczekiwanego efektu. W pierwszym półroczu akcyzy z wódki wpłynęło o 3 proc. mniej w porównaniu z pierwszym półroczem ubiegłego roku. W ciągu drugiego kwartału akcyzy otrzymano aż o 8 proc. mniej.

Państwo nie uzupełniło budżetu, gdyż podnosząc akcyzy na wódkę nie zatroszczyło się o ochronę granic, twierdzi przewodniczący stowarzyszenia „Lietuvos maisto pramone” Stanislovas Dulskas.

W ciągu sześciu miesięcy 850 tys. dekalitrow wódki i likierów, czyli o 40 proc. mniej w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego.

Szampa wyprodukowano 2,4 mln butelek, czyli prawie o 44 proc. mniej niż w roku ubiegłym.

Produkcja wina wzrosła o przeszło 17 proc.

W ciągu pierwszego półroczia spółki alkoholowe zapłaciły 220 mln Lt akcyzy.

„Stumbras” w tym roku otrzymał trzykrotnie mniejszy zysk niż w roku ubiegłym. Zysk „Vilniaus degtine” w tym roku zmniejszył się o 70 proc.

Ministerstwo Finansów powinno prowadzić bardziej elastyczną politykę i przez pewien czas nie podnosić akcyzy, gdyż w tym roku spółki alkoholowe już nie osiągną poziomu roku ubiegłego. (ELTA)

Budownictwo

Dom Polski w rękę fachowców z Poniewieża

Poniewieskie Zjednoczenie Budowlane, które w ubiegłym roku około 18 proc. prac budowlanych wykonało w Rosji, w tym roku zakres budownictwa w tym kraju zamierza ograniczyć do 9 proc. Jak powiedział dyrektor generalny zjednoczenia budowlanego Antanas Pavalkis, chociaż rynek rosyjski jest perspektywiczny, objętość pracy należy zmniejszać z powodu niesprzyjającej sytuacji ekonomicznej. Z przyczyni niewypłacalności inwestorów musiano przerwać budowę hotelu dla hutników w Czerepowcu.

Indywidualne i państwowe domy mieszkalne w Czerepowcu buduje około 50 osób z Poniewieskiego Zjednoczenia Budowlanego.

Dyrektor generalny twierdzi, że zakres pracy zjednoczenia w ciągu pierwszego półroczu br., w porównaniu z tym samym okresem roku ubiegłego, wzrósł o blisko 15 proc. W styczniu-czerwcu na podstawie zlecenia wykonano prace na sumę 38 mln litów, a własnymi siłami - na sumę 30 mln litów.

Największymi zamówieniami są rekonstrukcja centrum handlowego „Troja”, budowa nowego bloku „Alny” i Domu Polskiego w Wilnie.

W tym roku zakres pracy w porównaniu z ubiegłym ma zwiększyć się o 20 proc. (ELTA)

KONKURS „MOJA POCIECHA” 30 (97)

Dzisiaj zamieszczamy kolejną fotografię konkursową. NA ZDJĘCIU - Ewa Szaszkievicz (4 lata).

„DNI WILNA - 98”

(Dokończenie ze str. 1)

W tym samym czasie w parku zostanie urządzone tzw. „Miasteczko narodów Litwy”, gdzie zostanie przedstawiona twórczość amatorska, tradycje, dania narodowe - Polaków, Rosjan, Tatarów, Białorusinów i in. zamieszkujących Wilno.

W festiwalu wezmą udział trupy teatralne, współczesnego tańca, grupy pantomimy nie tylko z miast Litwy - Wilna, Kowna, Kłajpedy, Poniewieża, ale też zza granicy - Europy Zachodniej i Centralnej, Wschodu, jak też Afryki.

Przyjemnie jest odnotować, że tak jak i w roku ubiegłym, swój udział w festiwalu

złogłosiły bary, kawiarnie, restauracje proponując specjalne dania festiwalowe, które kosztować będą tylko 14 litów.

Rok bieżący jest rokiem 200 rocznicy urodzin Mickiewicza, uczestnicy święta przygotowują też specjalne projekty poświęcone Wieszczoowi. Uwagę zwróci się również na projekt poświęcony dwóm zaprzyjaźnionym dzielnicom Zarzeczca i Monmartre.

Festiwal tradycyjnie ma na celu zwabienie jak najwięcej turystów do Wilna, pokazanie życia stolicy Litwy jak najpełniej. Wszystkie imprezy przebiegające pod otwartym niebem będą bezpłatne. Inf.wl.

Mówiąc o Kazimierzu Parfianowiczu trzeba dodać: przyjaciel Uniwersytetu Polskiego w Wilnie, organizator wielu akcji z myślą o tej uczelni, człowiek śpieszący z pomocą wielu wilnianom, stale będący w toku wszystkich znaczących wydarzeń w życiu Polaków na Litwie. Nie dziwnego, wszak z dawnych Kresów ród jego się wywodzi. Niedawno wraz z grupą studentów swojej uczelni bawił w Wyższej Szkole Rolniczej w podwileńskich Wojdach, która przelała pod swój dach uczestników Litewsko-Polskiego Międzynarodowego Pleneru Malarskiego. Ten pobyt stał się okazją do przeprowadzenia wywiadu z panem Kazimierzem Parfianowiczem.

Rozmowę zaczynamy od tematu zupełnie nieplanowanego. Mówimy o Lucji Rautenstrauchowej z Giedroyciów - autorce trzytomowej powieści pt. „Ragana”. Zaintrygowała nas ta swojsko brzmiąca litewska nazwa utworu. Okazuje się, że Lucja - księżniczka Giedroyciówna urodziła się w 1798 roku na Litwie, w Bobcinie (encyklopedia literacka błędnie przypisuje tę miejscowość Witebszczyźnie). Napisała kilka innych powieści oraz relacji z podróży - trzeźwych i obiektywnych, które zyskały wysoką ocenę. Zmarła w 1886 roku w Puławach w woj. lubelskim. Pan Kazimierz Parfianowicz opowiada:

- W kościele parafialnym w Puławach, mieszczącym się w dawnej kaplicy pałacowej jest ufundowany przez Lucję z Giedroyciów Rautenstrauchową obraz - kopia obrazu Rafaela Santięgo. To mnie zainteresowało. Zaczęłam szukać informacji o niej. Okazało się, że jest rówieśniczką Mickiewicza. Zaproponowałam księdzu proboszczowi zorganizować na 20 czerwca tego roku, na 200. rocznicę urodzin Lucji Rautenstrauchowej uroczystości z Mszą św., z sesją naukową, wystawą, koncertem. Potem okazało się, że Towarzystwo Przyjaciół Puław chętnie weźmie to w swoje ręce, więc przekazałam mu pomysł. Towarzystwo rozpoczęło jego realizację, ja natomiast zdobyłam materiały. M. in. okazało się, że u nas na uniwersytecie były wykonane dwie prace magisterskie na temat naszej bohaterki: o wartości zabytkowej willi „Cienista”, w której mieszkała i umierała Lucja z Giedroyciów i willi stanowiącej wcześniej jej własność „Samotnia”. Druga rozprawa była na temat jej życia i działalności literackiej (praca powstała pod kierunkiem pani profesor Aliny Aleksandrowicz - znako-

mitej specjalistki z zakresu historii literatury przełomu XVIII i XIX wieku).

- Puławy są miejscem wdzięcznym do działalności Towarzystwa Przyjaciół tego miasta. Jest ono także nam, wilnianom, bliskie. Chciałoby z racji tego, że Adam Jerzy

strauchowa. Dobre miejsce znalazła Lucja.

- Była samotna?

- Po pięciu latach pożycia małżeńskiego rozstała się z mężem generałem Rautenstrauchem - człowiekiem wulgarnym, nie pasującym do księżniczki. Pochodził z rodziny mieszczańskiej, był synem szewca chyba nawet, ale jako wielki patriota walczący pod Napoleonem, w czasie Kościuszkę, był bohaterem czasu swojego. Potem brał udział w bitwie pod Lipskiem, razem z księciem Józefem Poniatowskim i to spowodowało, że w nagrodę dostał rękę księżniczki.

- Była piękna?

- Tak. Moja żona jest malarką i

- Był Pan natomiast w swoich stronach rodzinnych, w Rudominie, gdzie Pana pradziadek ufundował kościół.

- Moi przodkowie mieli duży majątek na terenie obecnej Białorusi (w rejonie Berezwecza). Po Powstaniu Styczniowym zostali go pozbawieni. Otrzymali też nakaz przeniesienia się do guberni wileńskiej. Pradziadek mój Jan Kajetan zbudował, czy kupił, tego nie

PAMIĘĆ

Naszym gościem - Kazimierz Parfianowicz - wykładowca historii sztuki wydziału artystycznego Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie

Czartoryski - właściciel Puław - najpoważniejszego obok dworu królewskiego ośrodka kulturalnego, jako kurator wileńskiego okręgu naukowego, położył wielkie zasługi dla rozwoju oświaty na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej, szczególnie przyczynił do rozwoju Uniwersytetu Wileńskiego. Formacja kulturalna Puław promieniowała od 1803 na środowisko intelektualne Wilna. Wystarczy wspomnieć Bibliotekę Puławską, która była poważnym warsztatem naukowym, w której pracował Ernest Groddeck - późniejszy profesor Uniwersytetu Wileńskiego, prefekt biblioteki przez niego zreformowanej i unowocześnionej.

- Puławy - Ateny polskie odegrały bardzo ważną rolę w historii naszej literatury. Pasji zbierackiej Izabeli Czartoryskiej zawdzięczamy powstanie pierwszych polskich muzeów: Świątyni Sybilli, z pamiątkami narodowymi i Domku Gotyckiego (jego zbiory ukazywały problematykę polską na tle światowej). W miejsce tym osiadła w 1853 roku Lucja Rauten-

malowała jej portret na podstawie zachowanego rysunku zrobionego z portretu Lucji, gdy miała lat dwadzieścia kilka. Ten rysunek (oryginał, niestety nie zachował się) był umieszczony z okazji śmierci Rautenstrauchowej w jednym z czasopism. Z tego zrobiono obecnie dużą reprodukcję, na podstawie której moja żona odtworzyła podobiznę księżniczki, rekonstruując karnację, włosy, itd. Wynika, że była śniadą brunetką, miała ciemne oczy. W narysunku portretu został namalowany herb Giedroyciów. Portret umieściliśmy w ramie, postawiliśmy na sztaludze i cały czas podczas sesji znajdował się w pałacu Marii z Czartoryskich księżnej Wirtemberskiej.

- Wiem, że uczestnicy pleneru z Polski i osoby towarzyszące młodym artystom malarzom zwiędzali Wilno, okolice i Kowno. Czy nie próbował Pan dotrzeć do Bobcina i poszukać śladów Lucji z Giedroyciów, która faktycznie została odkryta dla Litwinów dzięki Panu i sesji w Puławach?

- Niestety, może innym razem uda mi się tam dotrzeć.

namalowała jej portret na podstawie zachowanego rysunku zrobionego z portretu Lucji, gdy miała lat dwadzieścia kilka. Ten rysunek (oryginał, niestety nie zachował się) był umieszczony z okazji śmierci Rautenstrauchowej w jednym z czasopism. Z tego zrobiono obecnie dużą reprodukcję, na podstawie której moja żona odtworzyła podobiznę księżniczki, rekonstruując karnację, włosy, itd. Wynika, że była śniadą brunetką, miała ciemne oczy. W narysunku portretu został namalowany herb Giedroyciów. Portret umieściliśmy w ramie, postawiliśmy na sztaludze i cały czas podczas sesji znajdował się w pałacu Marii z Czartoryskich księżnej Wirtemberskiej.

- Wiem, że uczestnicy pleneru z Polski i osoby towarzyszące młodym artystom malarzom zwiędzali Wilno, okolice i Kowno. Czy nie próbował Pan dotrzeć do Bobcina i poszukać śladów Lucji z Giedroyciów, która faktycznie została odkryta dla Litwinów dzięki Panu i sesji w Puławach?

zastąpił jego grób idealnie zadbany. Spotkałem tam człowieka, który grobem się opiekował z wdzięczności za to, że w czasie minionej wojny dziadek mój wspomógł te rodzinne obrabowane przez Niemców.

Niestety, w kościele nie zachowała się tablica pamiątkowa, mówiąca o jego fundatorze. W tym miejscu wisi krzyż. W pierwszej i drugiej niedzielę sierpnia br. w kościele rudomińskim odbędą się Msze św. za zmarłych oraz żyjących Parfianowiczów.

M. in. brat mojego dziadka Romuald Parfianowicz (umarł w 1938 roku) został pierwszym po odzyskaniu niepodległości wójtem gminy Rudomino. Ksiądz prałat Józef Obrębski z Mejszagóły był zaprzyjaźniony z moim wujem księdzem dr Sylwestrem Malachowskim, który jest pochowany w Jęczmieniśkach. Na Rosie jest kilka naszych grobów rodzinnych... Znajduje się tam duża kwatery, w której mieliśmy leżeć wszyscy...

Parfianowicy funkcjonowali do 1946 roku, kiedy zostaliśmy go pozbawieni...

Rozmawiała Halina JOTKIALLO
Fot. Marian Paluszkiewicz

Nie wykorzystane możliwości eksportowe

W ciągu pierwszego półrocza roku bieżącego, w lasach i parkach narodowych kraju wycięto ponad 1 mln metrów sześciennych drewna. Jego wartość wynosi 152 mln Lt. Wycinając tyle drewna leśnictwa z nadwyżką wykonały półroczną normę wycięć zatwierdzoną przez rząd. Najwięcej drewna pozyskano w leśnictwach rejonów wilkomierskiego, birżańskiego, koszedarskiego i poniewieckiego. Średnio cena metra sześciennego drewna wynosi 92 Lt.

Zdaniem zastępcy naczelnego leśniczego Głównego Leśnictwa Gintaras Gibasa, drewna można byłoby pozyskać więcej, gdyż w lasach w ciągu roku przyrasta około 11 mln metrów sześciennych, wycina się natomiast tylko około 5 mln m sześć. Gdy przemysł drzewny dostatecznie odrodzi się, zwiększy się też zapotrzebowanie nań. Przechowywanie dojrzałego, szczególnie świerkowego ściętego drewna, przynosi znaczne straty: próchnica pozerza rdzeń, drewno traci swą jakość oraz wartość i zwykle nadaje się tylko na drwa lub do przeróbki technologicznej.

- Prawie całe drewno poddaje się wstępnej obróbce w tartakach na miejscu. Za granicę eksportuje się tylko drewno przeznaczone na celulozę,

gdyż w kraju niewiele jest zakładów do tego rodzaju przetwórstwa - powiedział G. Gibas.

Zgodnie z uchwałą rządu na skup drewna zawiera się umowy kupna - sprzedaży lub organizuje się aukcje. Według danych Głównego Leśnictwa, w roku bieżącym okraglaki ma nabyć 1 210 firm. Aukcje organizowano w 5 leśnictwach, jednak się nie odbyły, gdyż nie znaleźli się nabywcy chętni kupienia oferowanego drewna.

W ciągu 6 miesięcy br. eksport okraglaków wyniósł 365 tys. m sześć. Najwięcej surowca tego rodzaju nabywa Szwecja, Rosja i Polska.

Jak twierdzi G. Gibas, eksport należy scentralizować. Obecnie, gdy działa wolny handel drewnem, w leśnictwach mają miejsce wykroczenia. W przyszłości rząd musi konkretnie określić, ile i jakiego drewna należy eksportować i w tym celu ogłaszać międzynarodowe przetargi. Każde leśnictwo nie może tego czynić samodzielnie, gdyż ilości sprzedawanego drewna są nieznaczne, toteż potrzebny jeden organizator przetargów, jednoczący oferty wszystkich leśnictw. Sprzyjałoby to uzyskaniu wyższej ceny za drewno przeznaczone dla przemysłu papierniczego.

Danuta DANOWSKA

Finanse

Długi maleją

Litwa zamierza do roku 2000 spłacić ONZ pozostałą część długu stanowiącą obecnie około 2 mln USD. Szef misji litewskiej w ONZ, ambasador Oskaras Jusys oświadczył to dziennikarzom po wczorajszym spotkaniu z prezydentem Valdasem Adamkusem.

Dyplomata stwierdził, że dług powstawał z nieuiszczonych składek członkowskich stale się zmniejsza. Ponadto zmniejsza się też opłata Litwy dla ONZ. Kilka lat temu opłata członkowska Litwy stanowiła 0,15 proc. ogólnego budżetu organizacji, a obecnie - 0,045 proc. Rocznie wynosi to około 800 tys. USD.

W rozmowie z prezydentem ambasador omówił również przewidzianą pierwszą oficjalną wizytę przywódcy Litwy w siedzibie ONZ w Nowym Jorku. 22 września prezydent V. Adamkus zbierze głos podczas debaty w Zgromadzeniu Generalnym tej organizacji.

Po spotkaniu z szefami przedstawicielstw dyplomatycznych Litwy, prezydent odnotował, że „dla nas ważny jest

głos każdego państwa w dążeniu do zrealizowania naszego celu - zostania niestałym członkiem Rady Bezpieczeństwa ONZ na kadencję lat 2004-2005”.

Ambasador O. Jusys utrzymuje, że takie dążenie Litwy jest bardzo realne. Zwłaszcza, że Litwa sama wykazuje inicjatywę w tej kwestii. „Te państwa Europy Środkowej i Wschodniej, które w ostatnich latach były niestałymi członkami Rady Bezpieczeństwa, obecnie zaproszone są albo do Unii Europejskiej, albo do NATO” - stwierdził dyplomata.

Jak powiedział on, „im większą rolę będziemy odgrywali w polityce międzynarodowej, tym atrakcyjniejsi i ciekawsi będziemy dla Unii Europejskiej i wtedy już nie będziemy musieli udowadniać, że potrafimy sprostać kryteriom”. Gdy zostaniemy niestałym członkiem Rady Bezpieczeństwa ONZ, wiadomo będzie, że „odpowiadamy kryteriom, gdyż nieudolnych państw nikt nie wybiera do tej rady”, stwierdził dyplomata.

(ELTA)

KRONIKA POLICYJNA

Jak podaje dział Sztambu Informacji MSW RL, 28 lipca br. w kraju zanotowano 184 przestępstwa, w tym: 1 zabójstwo, 4 obrażenia ciała, 1 gwałt, 13 chuligańskich ekscesów, 5 rabunków, 160 kradzieży. Skradziono 15 samochodów, znaleziono - 10.

Zanotowano 18 wypadków drogowych i 6 pożarów. Znalezione zwłoki 5 osób. Zatrzymano 49 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Zabójstwo

29 lipca o godz. 0 min. 05 w wynajmowanym domu przy ul. Vasario 16-osios w Wilkomierzu znaleziono zwłoki V. Bimbiriena (ur. 1962 r.) z wieloma obrażeniami głowy, klatki piersiowej, pęciów i rąk. Podejrzanego, byłego męża denatki P. Bimbirasa zatrzymano.

Rabunki

28 lipca o godz. 9 min. 30 na 15 km szosy Szawle-Poniewież zatrzymano samochód ford tranzit, kierowca którego miał wymienić koło. W tym momencie podjechał BMW. Wysiadał z niego zamaskowany mężczyzna, przysnął kierowcy gazem w twarz, związał mu ręce i zepchnął do rowu. Z forda napastnik zabrał 18.806 litów, należących

do przedsiębiorstwa prywatnego „Adilita”.

28 lipca o godz. 16 min. 30 w składziku domu nr 16 przy ul. Panevežio w Wilnie 2 młodzi ludzie zabrali od J. U. 90 litów. Jeden z podejrzanych, Cz. M. (ur. 1981 r.), został odwieziony do komisariatu policji.

Podpalenie

28 lipca o godz. 19 min. 30 na ul. Pelkui w Poniewieżu został podpalony samochód w golf należący do A. S. Pojazd uległ całkowitemu zniszczeniu. Trwa dochodzenie.

Tak łatwo...

28 lipca do KP w Poładze zgłosiła się sprzedawczyni z kiosku towarowego I. B. i zawiadomiła, że 26 bm. o godz. 21 min. 30 do kiosku, znalaz-

Nasi Czytelnicy

Nie wyobrażam dnia bez „Kuriera”

„Chrzestna” naszego ptaszka redakcyjnego Zenusia - Galubeta - Krystyna Balukiewicz przyszła do redakcji z prezentem - pięknym, specjalnie na tę okazję uszytym, woreczkiem (biało-niebieska kratka), pełnym krup. Niestety, nie mogła obejrzeć Zenusia, któremu pierwsza zapropnowała to imię. Przed kilkoma dniami ptaszek wyleciał ku ogromnemu żalowi nie tylko opiekunki Ireny (wylewającej łzy), ale i całego naszego zespołu. Bardzo ptaszka polubiłmy, uczestniczył nawet w naszych naradach redakcyjnych. Wybrał jednak wolność. Żywimy nadzieję, że może kiedykolwiek nas odwiedzi.

A przy okazji, że przez pewien czas mieszkał w redakcji, poznaliśmy jeszcze kilku naszych wiemych czytelników. Wśród nich jest rodzina Krystyny Balukiewicz, a dla mnie po prostu Krysty Zukowskiej, z naszej 19-tki, z którą, nie tylko w jednej klasie siedzieliśmy, ale mieszkaliśmy w jednej i tej samej dzielnicy - na Zwierzycy. Dzwino to jest życie - niby i miasto nie milionowe, ale tyle lat nie widzieliśmy się ze sobą.

- To tylko ci się wydaje, że nie widzieliśmy się - mówi Krystyna - bo codziennie, jak tylko biorę gazetę do rąk, to szukam na lamach ciebie (czyli twich artykułów), innych kolegów z naszej szkoły - Jurka Surwiły, Alwidy Bajor... Nie wyobrażam sobie dnia bez codziennego pisma - dawnego „Czerwonego Sztandaru”, obecnie „Kuriera Wileńskiego”. Cała moja rodzina czyta go od deski do deski. Mąż Heniek (od red: dawny tancerz „Wili”) i moje córki. Beata studjuje obecnie archeologię w Warszawie, ale, kiedy

przyjeżdża, czyta oczywiście, co było napisane. Młodsza Marysia, która przyszła ze mną razem do redakcji, wstąpiła akurat do Wyższej Szkoły Medycznej. Jest członkiem Klubu Włóczęgów, więc najbardziej ją interesują artykuły poznawcze z dziedziny turystyki. Ja pasjonuję się historią miast, więc czekam na każdą „Vilniū”. I nie tylko na nią. Bo, jak nadmieniałam powyżej, nie wyobrażam sobie, żeby całą gazetę nie przeczytać. Co robie? Pracuję nadal w Fabryce Podzespołów Radiowych. Choć faktycznie nie ten sam zakład, gdy przyszedłem tu przed 30 laty. Z 7000 pracowników zostało tylko 2000. Dobrze, że mam jednak

pracę, chociaż musiałam ostatnio też zmienić specjalność. Człowiek dziś nie wybiera.

Dobrze, że czytam gazetę? A któż ją będzie czytał, jeżeli nie my, Polacy. I chyba nie zawsze można usprawiedliwić małe czytelnictwo - biedą. Bo z moich obserwacji wynika, że nie prenumerują jej właśnie ci, najzamożniejsi. Cieszę się, że jesteście - wytrwajcie, to moje skromne życzenie.

Helena GLADKOWSKA
NA ZDJĘCIU: gość naszej redakcji - wieloletnia Czytelniczka „Kuriera” - Krystyna Balukiewicz wraz z córką Marysią.

Fot. Marian Paluszkievicz

„Zapily się na śmierć”

W ciągu jednego dnia od śmiertelnej dawki alkoholu zmarły na Litwie dwie kobiety.

W poniedziałek bezrobotna 40-letnia wilnianka Vlade Miekonyte karetką pogotowia przywieziona została do szpitala św. Jakuba. Tu zbadano ją przy pomocy tomografu komputerowego, zrobiono zdjęcie rentgenowskie, zmierzono ciśnienie. Po zbadaniu lekarze skonstatowali, że V. Miekonyte potrzebuje nie opieki lekarskiej, lecz usług izby wytrzeźwień. Tam jednak nie trafiła, gdyż zmarła w drodze.

Ktępego samego wieczoru do szpitala w Klajpedzie przywieziono 58-letnią emerytkę Apolonję Klebauskienę ze wsi Bauszkarale. Lekarze oddziału intensywnej terapii zatrutą namiastką alkoholu kobietę ratowali przez kilka godzin, ale nie udało im się przywrócić zakłóconych funkcji organizmu.

(ELTA)

W kręgu pieniądza

Najważniejsza inwestycja?

Jak już informowaliśmy, w ubiegłym tygodniu w hotelu „Vilnon” między bankiem „Hermis”, spółką akcyjną „Butinges nafta” oraz jeszcze 19 zagranicznymi bankami, (w tym z oddziałem Banku Polska Kasa Opieki w Paryżu oraz Bank Handlowy S.A. w Warszawie) doszło do podpisania umowy o udzieleniu „Butinges nafta” 75 mln USD kredytu. Pożyczki udzielono na okres 9 miesięcy i na bardzo dogodnych warunkach, bo o wyjątkowo niskiej stopie procentowej (libor (5,6-5,8proc.) + 0,55 proc.) Szczegółowe starania w zorganizowaniu kredytu wykażal bank „Hermis”, przedsiębiorstwo „Hermis Finansai” oraz bank austriacki RZB i niemiecki Bankgesellschaft Berlin. Jest to pożyczka z gwarancją rządu RL.

Po podpisaniu dokumentu, generalny dyrektor spółki „Butinges nafta” Algimantas Zaremba powiedział: „Jest to uroczysty dzień zarówno w naszym życiu, banku „Hermis” oraz w życiu całego kraju.” Padło też dużo słów podziękowania pod adresem rządu RL, ministra gospodarki oraz Minister-

stwa Finansów. Wszyscy mówili, że taki gest ze strony banków zagranicznych świadczy nie tylko o pozytywnych przemianach gospodarczych naszego kraju, ale także o zaufaniu Europy do nas.

Dyrektor generalny „Butinges nafta” A. Zaremba oraz minister finansów A. Szemeta są przekonani, że pożyczka ta wreszcie rozwiąże wszystkie problemy związane z budową terminala. A. Szemeta jest zdania, że terminal zostanie zbudowany już w przyszłym roku, co będzie można nazwać nowym etapem w dziedzinie gospodarczej Litwy. Natomiast fakt udzielenia przez banki zachodnie tak dużego kredytu (wreszta już nie pierwszego) świadczy o zaufaniu i do naszego systemu bankowego i do przemian polityczno-gospodarczych.

Z tego wynika, że politycy bardziej optymistycznie patrzą w przyszłość. Tymczasem niektórzy ekonomiści mają wątpliwości nie tylko, czy te miliony pomogą „Butinges”, ale i co do tego, czy jest to w ogóle potrzebna inwestycja. Zdaniem wielu fachowców mamy dziś do załatwienia o wiele więcej spraw pilniejszych. Julitta TRYK

Banki	Lt/USD	Lt/DM	Lt/złoty	Lt/ruble
29.07.98 r.	Kup-sprzed.	Kup-sprzed.	Kup-sprzed.	Kup-sprzed.
Kredyt Bank	3,98-4,01	2,2243-2,2921	1,1406-1,1932	-
Snoras	3,99-4,00	2,22-2,256	1,13 - 1,18	0,59 - 0,645
Litimpex	3,98-4,00	2,22-2,27	1,13-1,20	0,62-0,645
Hermis	3,99-4,00	2,24-2,27	1,13-1,18	0,62-0,65

Przygotowała I. L.

Napięta sytuacja

Do strajku nie doszło, ale...

Fabryka „Vilija” zawsze słynęła z eleganckich i jakościowych wyrobów z dzianiny i wełny. Ubierało się tam głównie bardziej zamożne towarzystwo: dyrektorzy zakładów, bankowcy, niektórzy dziennikarze itp. Wyroby „Vilii” zawsze modne, oryginalne w swoich egzemplarzach i całkiem niedrogie.

Ostatnio mówi się o kryzysie przedsiębiorstwa. Niedawno z powodu nieregularnie wypłacanych wynagrodzeń, omal nie doszło do strajku.

- Może się znużdzili ludziom produkcja, może nie ma zamówień i rynku zbytu? - pytam dyrektora ds. komercji Aldonę Gailiusienę, która aktualnie pełni obowiązki dyrektora generalnego.

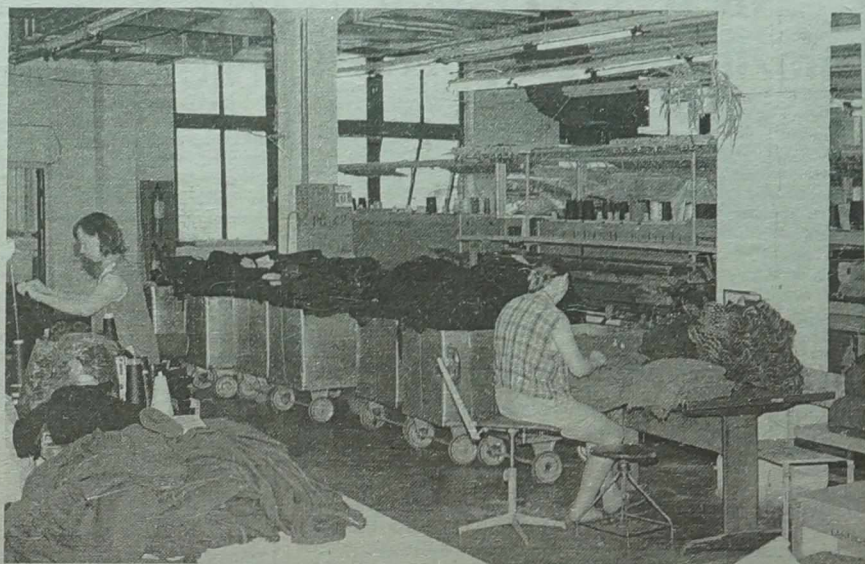
- Nie z tych rzeczy. W ubiegłym roku produkcja „Vilii” wzrosła dwukrotnie, a 80 proc. wyrobów sprzedaje się na rynkach zachodnich. W roku bieżącym planuje się jeszcze o 1,5 proc. zwiększenie objętości produkcji.

- Pomimo wszystko są zadłużenia wobec pracowników. Dlaczego?

- Zadłużenia są. Aktualnie wypłaciliśmy ludziom za maj i tylko połowę przysługujących zarobków. Dlaczego tak jest, można by dużo mówić. Ale jeśli

w skrócie, to gnębą nas podatki - mówi pani Aldona. - Od początku odzyskania niepodległości mówi się o uporządkowaniu systemu podatkowego, gdyż sowiecki był zły. (Oczywiście, że tamten był zły, ale obecny nie tylko, że nie odpowiada systemowi międzynarodowemu, ale zmierza całkowicie do zdużenia średniego i drobnego przedsiębiorcy. (przyp. aut.). I tak nam go ostatnio „uporządkowano”, że wszystkie podatki musimy obecnie płacić nie od sprzedanej produkcji, ale od załadowanej. W rezultacie płaci się podatek dochodowy od tego, czego się jeszcze nie sprzedało i, być może, nie sprzeda. Zawsze się płaci również podatek dla „Sodry”.

- Nabyliśmy za kredyty nowe urządzenia produkcyjne, a wiadomo że odsetki są solidne - kontynuuje dyrektor Aldona Gailiusienę. - Prócz tego, mamy sporo dłużników. Produkcję wysłaliśmy, a na pieniądze musimy czekać. Nie rozliczyli się jeszcze z nami rodzimi klienci, jak też z Uzbekistanu i Finlandii. Właściwie więc mamy pieniądze, ale są one zamrożone i to nie wiadomo na jak długo.

Ponieważ większość pracowników „Vilii” ma na utrzymaniu rodziny, a ostatnie wynagrodzenie, które otrzymali za maj (średni zarobek 800-1000 litów), wynosiło tylko połowę ich zarobków, omal nie doszło do strajku, ale sytuacja jest nadal napięta.

Należy przyznać, że „Vilija” nie jest wyjątkiem. Ludzie w bardzo wielu za-

kładach od kilku i więcej miesięcy nie otrzymują za swoją pracę wynagrodzeń właśnie z racji nowych poprawek do ustawy podatkowej, w myśl których najpierw się płaci wszystkie podatki, a dopiero potem sprzedaje lub nie sprzedaje towar.

Dziwi się, moim zdaniem, należy nie temu, że ludzie mówią o strajku, ale że tak długo mają cierpliwość i jeszcze

nie strajkują. Ale każdy dżban do czasu wodę nosi. Wśród ludzi narasta ogólne niezadowolenie i jesienną, gdy będziemy musieli znowu drożej płacić za usługi i ogrzewanie, z pewnością dojdzie do ekscesów i to o wiele poważniejszych niż w sprawie „Telekomasa”. Może właśnie taka forma dyskusji z władzami okaże się bardziej skuteczna.

Julitta TRYK

Prywatyzacja

Jakie plany ma „Williams” i inni

Członek sejmowej frakcji socjaldemokratycznej Vytenis Andriukaitis prezydentowi kraju, rządowi oraz innym instytucjom zamierza zgłosić dokumenty, które według jego ocen, budzą wątpliwości co do obranego przez rząd strategicznego kierunku prywatyzacji strategicznej.

Na konferencji prasowej parlamentarzysta poinformował, że kilka tygodni temu do jego skrytki pocztowej w Sejmie anonimowo włożone zostały dokumenty, dotyczące negocjacji amerykańskiej spółki „Williams” i rządu w sprawie prywatyzacji oraz działalności gospodarczej ministra gospodarki Vincasa Babiliusa.

V. Andriukaitis zaniekpokojony jest tym, że umowa S.A. „Williams” i rządu przewiduje zmniejszenie ceny terminalu w Butinge, „Mażeikiu nafta” i „Birzu naftotiekis” o blisko 100 mln USD, a także budowę wapiłnic przewidziane mechanizmami podziału kapitału akcyjnego oraz wypłaty pożyczki.

„Williams” według tych dokumentów jak gdyby się ubezpiecza przed potencjalnymi stratami, obarczając całym ryzykiem rząd litewski”, powiedział V. Andriukaitis. Był on zaskoczony, że na mocy tej umowy rząd zobowiązuje się przez pierwsze pięć lat nie pobierać dywidend, pokryć wszystkie wydatki, związane z rozwiązaniem umów o pracę i in.

„Z tych dokumentów oraz z postępowania „Williamsu” wynika, że albo ta spółka finansowa ma poważne trudności ekonomiczne i nie może zainwestować na Litwie, albo szuka tu głupich i chce zagarnąć popłatny kęs”, stwierdził poseł na Sejm.

Socjaldemokrata zauważył, że w wariacie protokołu uzgodnień, który trafił w jego ręce, „doskonale widać, że „Williams” chce wejść nie tylko do biznesu naftowego, ale

też zmonopolizować całą gospodarkę energetyczną kraju”.

Anonimowa osoba przekazała parlamentarzystę również dokumenty, związane z działalnością gospodarczą ministra V. Babiliusa. Zgodnie z tym materiałem, V. Babilius wspólnie z Walerijem Nowikowem w grudniu 1996 r. założył S.A. „Vinova”, zajmującą się wydobyciem ropy i gazu oraz metalem.

Nazwisko V. Babiliusa figuruje również w działalności kulturalnej, wydawniczej i gospodarczej spółki „Sziauris Atenai”, założonej przez ministra kultury Sauliusa Szaltenisa, zajmującej się wydawnictwem, handlem detalicznym, artykułami spożywczymi, napojami i wyrobami tytoniowymi.

„Powstaje słuszne pytanie, czy rzeczywiście w prywatyzacji dużych obiektów strategicznych nie ujawniają się też interesy brukowe”, powiedział V. Andriukaitis.

Jeśli zgłoszone dokumenty nie są fałszem, parlamentarzysta uważa, że zawarte w nich dane zagrażają bezpieczeństwu narodowemu również w aspekcie interesów strategicznych Litwy.

Poruszając wiele kwestii dokumenty V. Andriukaitis wspólnie z komentarami specjalistów zamierza przekazać prezydentowi Valdasowi Adamkusowi, rządowi, sejmowym komitetom gospodarki i bezpieczeństwa narodowego, Departamentowi Bezpieczeństwa Państwowego i ministrowi gospodarki.

Jeśli się okaże, że zgłoszone dokumenty nie są fałszywe, powiedział V. Andriukaitis, powstałaby poważna kwestia tego, czy rząd może się zajmować prywatyzacją przedsiębiorstw strategicznych i czy minister gospodarki może pozostać na swym stanowisku. (BNS)

Za 6 miesięcy - 52 mln litów

Według danych Ministerstwa Finansów, w pierwszym półroczu br. Fundusz Prywatyzacji otrzymał 58 mln 992 tys. litów, wykorzystano 21 mln 173 Lt.

Na początku lipca Fundusz Prywatyzacji miał 113 mln 618 tys. litów. Nie mniej niż dwie trzecie wpływów funduszu gromadzi się na rewaloryzacje oszczędności mieszkańców.

W styczniu-czerwcu br. Fundusz Prywatyzacji 52 mln Lt otrzymał z transakcji prywatyzacyjnych, 2,2 mln Lt - zwróconej pożyczki, udzielonej

z Republikańskiego Funduszu Prywatyzacji, 28 tys. Lt - zwrócone w 1997 r. nie wykorzystane środki na opłatę usług najemnych ekspertów i 4,6 mln Lt odsetki ze środków bankowych i depozytów, a także odsetki za pożyczki z Republikańskiego Funduszu Prywatyzacji.

W pierwszym półroczu z Funduszu Prywatyzacji 3 mln Lt wykorzystano na opłatę usług spółek konsultacyjnych i ekspertów, 9 mln Lt - na żądanie pracowników zbankrutowanych i bankrutujących przedsię-

biorstw, związanych ze stosunkami pracy, 989 tys. Lt - na kształtowanie funduszu zachęty drobnej i średniej przedsiębiorczości. Na zrealizowanie zatwierdzonych przez rząd programów wyasygnowano 2 mln Lt, w tym - 1 mln Lt na realizację programu regulowania i eksportu rynku produkcji rolniczej i spożywczej. 6,1 mln Lt przypadło na wydatki, związane z działalnością przewidzianych w ustawie o prywatyzacji majątku państwowego i samorządowego Komisji Prywatyzacyjnej, Państwowej Agencji Prywatyzacji Funduszu Majątkowego (a także kształtowanie kapitału zakładowego funduszu majątkowego) - reklame, wydawanie informacyjnego biuletynu prywatyzacji, skomputeryzowanie ewidencji.

Opinie

Pieniądze, które leżą na ulicy

Jeszcze 20 lat temu, Japończycy chcieli odkupić od ZSRR wszystkie wysypiska śmieci i za te pieniądze zbudować fabrykę samochodów. Obliczili, że na śmieciach można zarobić miliony.

Dziś już chyba to nie jest aktualne, ale, jak twierdzą niektórzy turyści, pieniądze nadal leżą na ulicy. Wilno i jego okolice, to niczym druga Szwajcaria, dowodem czego jest duży napływ turystów i pielgrzymów w okresie letnim. Ostatnio szczególnie dużo przyjeżdża młodzież. Wiadomo, że turysta nie przybywa z pustym portfelem, ale nie zawsze może też pozwolić na hotel za 60 dolarów i na drogą knajpę. Średnio zamożny turysta nie może tu przyjechać, bo brakuje barów mlecznych, tanich noclegów. Młodzi np. chętnie by skorzystali z takiego pokoju noclegowego, gdzie było by nawet 10 - 20 tanich miejsc do spania.

Stanowczo za dużo w mieście jest MacDonaldów, które są szalenie drogie i mają ohydny kuchnię. Tymczasem tylko w niewielu miejscach można się napić naprawdę dobrej, firmowej kawy. Brak też małych knajpeczek z litewskimi daniami, takimi jak cepeliny, kolduny, babka ziemniaczana itp. Wspaniale są np. Troki, ale dlaczego nie ma na plaży leżaków do wypożyczenia? Turysta chętnie by z takich rzeczy skorzystał.

Kraj, który ubiega się o przynależność do Unii Europejskiej, powinien nie tylko po europejsku myśleć, ale i postępować. Turyści mają wiele trudności w restauracjach, na drogach, gdyż wszystkie napisy są tylko po litewsku. W całej Europie we wszystkich publicznych miejscach, prócz języka danego kraju, są napisy w jeszcze 2-3 językach europejskich np. angielskim, niemieckim, francuskim, a nawet polskim. Wszystko zależy od tego, z jakiego kraju przyjeżdżają turyści.

Wystarczy więc uzupełnić kilka większych drobiazgów, nie oszczędzać na reklamie, a sćciągnąć prawdziwe rzesze turystów i zwiedzających, zostawiając tu duże pieniądze. Populacjom mówiąc, pieniądze leżą na ulicy, trzeba się po nie tylko umieć schylić. Wiele krajów na świecie utrzymuje się tylko z turystyki, bo umie w sposób elegancki wyłudzić od przybysza pieniądze. Dyrektor np. zamku w Pułtusku w Polsce zaczął hodować domowe zwierzęta: kury, indyki, kaczki, gęsie, konie, świnię itp. Takie domowe zoo jest bardzo chętnie uczęszczane przez dzieci, gdyż większość mieszczuchów, niestety, zna te zwierzętka tylko z telewizji, czy książki. Słowem, jest mnóstwo pomysłów, jak przyciągnąć zagranicznego turystę i zmusić go do zostawienia tu jak najwięcej dolarów.

Statystyka

Czyżby jesteśmy bogatsi?

Objętość sprzedanej produkcji przemysłowej w czerwcu, w porównaniu z majem, wzrosła o 4,7 proc.

Według danych Departamentu Statystyki, sprzedana produkcja przemysłu wydobywczego i odkrywkowego oraz przemysłu przetwórczego w ciągu czerwca wzrosła o 6,6 proc.

Sprzedaż wyrobów przemysłu przetwórczego, nie licząc przetworzonej ropy naftowej, wzrosła o 7,5 proc. Zbyt w przemyśle naftowym wzrósł o 13,4 proc.

Objętość sprzedanej produkcji w zakresie zaopatrzenia w elektryczność,

gaz i wodę w czerwcu zmniejszyła się o 5,0 proc.

W czerwcu o 32,7 proc. wzrósł zbył w podstawowym przemyśle metalowym, o 25,3 proc. w przemyśle maszynowym, o 29,6 proc. zbył innych środków transportu.

Objętość sprzedanej produkcji z przetwórstwa odpadu i złomu zmniejszyła się o 33,2 proc., urządzeń radiowych, telewizyjnych i łączności oraz aparatury - o 20,7 proc., przemysłu skórzanego i wyrobów ze skóry - o 13,6 proc.

Zbyt w przemyśle artykułów spożywczych i napojów w ubiegłym roku wzrósł o 8,5 proc.

Zestaw przygotowała Julitta TRYK

Będzie miał miejsce w literaturze polskiej na zawsze

W Warszawie zmarł Zbigniew Herbert - poeta, eseista i dramaturg. Miał 73 lata. Twórca Pana Cogito, autor „Barbarzyńcy w ogrodzie” pisał: „Jestem obywatelem Ziemi, Dziedziniec nie tylko Greków i Rzymian, ale prawie nieskończoności”.

Zbigniew Herbert urodził się 29 października 1924 roku we Lwowie. Studiował filologię polską na tajnym Uniwersytecie Jana Kazimierza. W czasie okupacji brał udział w działalności konspiracyjnej, należał do AK. W 1942 roku ukończył szkołę podchorążych. W tym czasie rozpoczął twórczość literacką, pisząc pierwsze wiersze i opowiadania.

W 1944 roku przed wkroczeniem Armii Czerwonej do Lwowa przeniósł się do Krakowa. Po zakończeniu wojny studiował w Akademii Sztuk Pięknych, a następnie w Akademii Handlowej i na Uniwersytecie Jagiellońskim (Wydział Prawa). Na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu kontynuował studia w zakresie prawa i filozofii. Równocześnie redagował w Gdańsku „Przegląd Kupiecki”. Pierwsze felietony „Poetyka dla laików” publikował w 1948 roku w „Tygodniku Wybrzeża”.

W tym samym czasie nawiązał współpracę z dziennikiem „Słowo Powszechne” (tu drukował recenzje oraz felietony pt. „Katarzynaki”). Od 1950 roku mieszkał w Warszawie, studiował filozofię na Uniwersytecie Warszawskim.

Jako poeta zadebiutował w 1950 roku. Pierwsze utwory m.in. „Napis”, „Debiut”, „Złoty środek” opublikował w piśmie „Dziś i Jutro”. Pisał pod pseudonimami: Patryk i Stefan Martha.

W okresie stalinowskim uznany za wroga klasowego, miał do 1957 roku trudności ze znalezieniem stałego zajęcia i podejmował różne prace fizyczne.

Od połowy lat 50 do końca lat 60 redagował miesięczniki „Twórczość” i „Poezja”, w 1970 roku wykładał współczesną literaturę europejską w Kalifornii.

W 1974 roku prowadził zajęcia na Uniwersytecie Gdańskim. W grudniu

1975 roku należał do sygnatariuszy „Memoriału 59”, wyrażającego protest przeciw projektowanemu zmianom w Konstytucji PRL. Przebywał w Austrii, RFN i Włoszech. Po powrocie do kraju w 1981 roku wszedł w skład redakcji wydawanego w drugim obiegu pisma „Zapis”. Uczestniczył w ruchu NSZZ „Solidarność”. W 1986 roku wyjechał do Paryża, do kraju powrócił w 1992 roku. Od tego czasu mieszkał w Warszawie.

W ostatnich latach życia nieraz dawał publiczny wyraz swoim radykalnie antykomunistycznym poglądom (był zwolennikiem lustracji i rozliczenia osób odpowiedzialnych za komunistyczne represje).

Twórczość poetycka Herberta obejmuje m.in. tomy „Struna światła” (1956), „Hermes, pies i gwiazda” (1957), „Studium przedmiotu” (1961), „Napis” (1969), „Wiersze zebrane” (1971), „Pan Cogito” (1974) i „Elegia na odejście” (1992). „89 wierszy” - zbiór utworów Herberta (wybór i układ autora) ukazał się w tym roku. Najnowszym tomikiem poezji Herberta jest wydany w bieżącym roku - „Epilog Burzy”.

Herbert jest też autorem sztuk teatralnych i radiowych „Inny pokój” i „Jaskinia filozofów”. Jego eseje były wydawane w zbiorach „Barbarzyńca w ogrodzie” (1963) i „Martwa natura z wędzidłem” (1993).

Nie tylko poeta

Zbigniew Herbert wielokrotnie angażował się w działalność wykraczającą poza granice sztuki. Domagał się przeprowadzenia lustracji i rozliczenia zbrodni komunizmu. Był przeciwnikiem porozumienia Okrągłego Stołu.

Od połowy lat 70 aż do 1981 roku przebywał za granicami Polski. Po powrocie do kraju uczestniczył w ruchu związanym z NSZZ „Solidarność”. Ponownie wyjechał z Polski w połowie lat 80. Wrócił na początku lat 90.

„Jestem raczej politycznym zwierzęciem, niż poetą” - przyznał w wywiadzie dla „Newsweeka” w 1991 roku.

W tym samym roku Herbert apelował do prezydenta USA George'a Busha w sprawie wojny irackiej. „Napisałem Bushowi, że musi skończyć z tą niegodziwą zabawą z Kurdami” - tłumaczył w rozmowie z „Newsweekiem”.

W 1994 roku wysłał do prezydenta Lecha Wałęsy list w sprawie pułkownika Ryszarda Kuklińskiego. „Proszę, domagam się, aby jak najszybciej uznać jako nieważny haniebny wyrok, który nadal ciąży na pułkowniku Kuklińskim, przywrócić mu wszystkie prawa honorowe i obywatelskie oraz przyznać wysokie odznaczenia wojskowe, za jego bezprzykładną odwagę i poświęcenie” - pisał Herbert.

Podczas tegorocznej wizyty w Polsce Kuklińskiego podziękował mu za list. Rzecznik Kuklińskiego Jerzy Bukowski mówił, że w sensie moralnym list Herberta do Wałęsy był ważniejszy dla pułkownika niż umorzenie śledztwa przeciwko niemu.

W grudniu 1994 roku Herbert napisał list otwarty do przywódcy Czeczenii Dżohara Dudajewa z wyrazami „solidarności oraz pełnego moralnego poparcia”.

„Wierzmy w Wasze zwycięstwo, bezprzykładną ofiarność i słuszność Waszej sprawy. Wolna Czeczenia jest tylko sprawą czasu. (...) Ludzie dobrej woli są po Waszej stronie” - pisał.

Burzę wywołał wywiad Herberta udzielony „Tygodnikowi Solidarność” w listopadzie 1994 roku. Powiedział w nim o nobliście Czesławie Miłoszu: „Był to 1968 czy 1969 rok. Powiedział mi - na trzęswo - że trzeba przyłączyć Polskę do Związku Radzieckiego. Ja na to: „Czesiu, weźmy lepiej zimny tusz i chodźmy na drinka”. Myślałem, że to żart czy prowokacja. Lecz gdy powtórzył to na kolacji, gdzie byli Amerykanie, którym się to nawet bardzo spodobało - wstałem i wygarnąłem. Takich rzeczy nie można mówić - nawet żartem”.

Politycy: To strata dla wszystkich

Były prezydent Lech Wałęsa powiedział: „Zbigniew Herbert był jednym z moich bohaterów, chociaż nigdy nie zdążyłem mu tego powiedzieć”.

Niesiołowski uważa, że umarł najwybitniejszy współczesny poeta polski, a obok Gałczyńskiego i Tuwima - jeden z trzech najwybitniejszych poetów powojennych.

Jego zdaniem, stratę poniosła przede wszystkim kultura polska, ale także cały obóz, który budował życie polityczne w oparciu o wartości moralne. „Jednak poeta-antykomunista nie jest tylko wartością antykomunistów, ale wartością wszystkich.

Jak umarł Słowacki, straty nie ponieśli tylko przeciwnicy Mikołaja I” - dodał poseł ZChN.

W opinii posła Czesława Bieleckiego (AWS-Ruch100), Herbert reprezentował rzadką postawę łączenia wyborów twórczych i życiowych. „Często tak bywa, że twórczość jest pewną ucieczką przed pułapkami życia, w przypadku Herberta tak nie było” - mówi.

„Przeżyłem tę śmierć bardzo osobiście, bo miałem z nim bezpośrednie kontakty, zdarzało mi się być u niego. Jest to śmierć poety najbardziej obecnego w tym

sensie, że zajmował stanowisko w najważniejszych sporach” - mówi Bielecki.

Jego zdaniem, poecie należała się Nagroda Nobla w tym samym stopniu, co Wisławie Szymborskiej.

Bielecki uważa za „uproszczenie” polityczne wykorzystywanie Herberta i jego poezji. „Wybory polityczne narażone są na doraźność, a przekaz życia Herberta i przekaz jego twórczości był, moim zdaniem, ponadczasowy. Do głosu Herberta odwoływał się w celi więziennej Adam Michnik i odwołują się współcześni radykalowie” - przypomina Bielecki.

Przygotowano na podstawie materiałów PAP

Wzór obywatela Europy Środkowej

Zbigniew Herbert postrzegany był w świecie jako wzór godnej, bezkompromisowej postawy wobec systemu totalitarnego - powiedział PAP doc. Jerzy Snopek, zastępca dyrektora ds. naukowych Instytutu Badań Literackich PAN.

„Autor „Pana Cogito” i „Barbarzyńcy w ogrodzie” był nie tylko jednym z największych poetów i eseistów, ale też wyrazicielem stanu ducha i kondycji człowieka środkowo-europejskiego drugiej połowy XX wieku” - powiedział docent Snopek.

Zdaniem Snopka, swoisty kult Herberta panuje np. na Węgrzech. Niedawno ukazał się w Krakowie wspólny polsko-węgierski tom poświęcony pamięci wybitnego hungarysty polskiego, prof. Wacława Felczaka. „Aż trzech autorów węgierskich zamieściło w nim szkice o twórczości Herberta, uznając, że jest on wzorcem dla całej Środkowej Europy” - stwierdził doc. Snopek.

Wisława Szymborska: Był wielkim artystą i myślicielem

Laureatka literackiej Nagrody Nobla Wisława Szymborska we wtorkowej wypowiedzi dla PAP podkreśliła, że „Zbigniew Herbert był wielkim artystą i myślicielem”.

„O jego miejsce w literaturze polskiej możemy być zupełnie spokojni. Będzie je miał na zawsze” - dodała.

Czesław Miłosz: Umarł wielki poeta

„Umarł wielki poeta” - powiedział dziennikarzowi PAP, na wieść o śmierci Zbigniewa Herberta, laureat literackiej Nagrody Nobla Czesław Miłosz.

„Przez lata byłem z nim w bardzo żywej i ścisłej przyjaźni. Potem to się zepsuło” - wspominał Miłosz. Dodał, że jeszcze niedawno telefonował do Herberta ze Stanów Zjednoczonych. „Była to bardzo wzruszająca rozmowa” - stwierdził.

Karl Dedecius: Straciłem wielkiego przyjaciela

„Zbigniewa Herberta znałem od lat 50. Z naszych kontaktów wyrosła bardzo serdeczna i głęboka przyjaźń” - powiedział korespondentowi PAP tłumacz i popularyzator literatury polskiej w Niemczech Karl Dedecius.

Dedecius przypomniał, że Herberta tłumaczył na niemiecki od października 1956 r., gdy jego pierwsze wiersze ukazały się w Warszawie. „Od tego czasu wiernie służyłem mu jako tłumacz i przyjaciel. Jestem zaskoczony tą śmiercią, choć byłem na nią przygotowany”.

„Wiedziałem” - mówił Dedecius - „że życie Zbyszka Herberta jest bardzo skomplikowane i że bardzo cierpił na psychicznie i zdrowotnie”.

Dedecius kilka tygodni temu z frankfurckim wydawcą zmarłego poety omawiał wydanie ostatniego tomu wierszy Herberta, w jego własnym wyborze. „Tom ze starymi i nowymi wierszami miał ukazać się w przyszłym roku, na 75 urodziny Herberta. Nie będzie to już podarunek urodzinowy, ale pokłon post mortem”.

„Wiem, że Herbert był kontrowersyjny z racji swych poglądów politycznych. Mnie to nie interesowało. Tłumaczyłem różnych poetów nie dlatego, że ich przekonań politycznych mi się podobały, ale dlatego, że to, co piszą i to, co pozostaje po nich na papierze, uważałem za ważny wkład w kulturę europejską” - powiedział Dedecius.

„To są zagadnienia bardzo polskie i chyba zajmują się nimi polscy krytycy i naukowcy. Dla mnie - podkreślał Dedecius - najważniejsza była przyjaźń człowieka bardzo wartościowego, bardzo zdolnego, bardzo odczytane-go, przedstawiciela kultury europejskiej comme il faut”.

Herbert był przedstawicielem pokolenia Dedeciusa. „Takich ludzi szukałem i tłumaczyłem - Szymborska, Różewiczka, Herberta. Herbert, najmłodszy z nas wszystkich, odchodzi jako pierwszy. To wielki ból i wielki żal” - stwierdził w rozmowie z PAP Karl Dedecius, twórca i do niedawna dyrektor Niemieckiego Instytutu Kultury Polskiej w Darmstadt, placówki nadzwyczajnej zasłużonej w krzewieniu w RFN literatury polskiej.

Ustawa Republiki Litewskiej O nowelizacji i uzupełnieniu ustawy o notariacie

Artykuł 1. Nowelizacja artykułu 3

Znowelizować artykuł 3 i dać go w następującym brzmieniu:

„**Artykuł 3. Prawo do zajęcia stanowiska notariusza**
Stanowisko notariusza zajmowane jest sposobem konkursu publicznego.

Notariuszem może być obywatel Republiki Litewskiej, posiadający wyższe wykształcenie prawnicze, odpowiadające wymaganiom kwalifikacyjnym określonym przez rząd Republiki Litewskiej, który był przynajmniej w ciągu roku kandydatem na notariusza (asesorem) i złożył w trybie określonym przez ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej egzamin kwalifikacyjny na notariusza. Obywatel Republiki Litewskiej, który obronił rozprawę doktora lub doktora habilitowanego w zakresie nauk społecznych o prawniczym ukierunkowaniu i posiada co najmniej 5-letni staż pracy pedagogicznej, jak też obywatel Republiki Litewskiej, który posiada co najmniej 5-letni staż pracy prawniczej, może być mianowany notariuszem, jeśli złożył egzamin kwalifikacyjny na notariusza i wygrał konkurs publiczny oraz odbył co najmniej 3-miesięczną praktykę notariusza, której tryb odbywania określa minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej na wniosek prezydium Izby Notarialnej.

Za pracę prawniczą uważa się działalność, wyszczególnioną w zatwierdzonej przez rząd Republiki Litewskiej liście stanowisk prawniczych. Staż pracy prawniczej jest liczony odąd, gdy osoba uzyskała kwalifikacje prawnicze i podjęła pracę prawniczą.

Przepisy publicznego konkursu na stanowisko notariusza zatwierdza na wniosek prezydium Izby Notarialnej minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej.

Jeśli minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej odmawia zatwierdzenia trybu odbycia 3-miesięcznej praktyki notariusza lub regulaminu publicznego konkursu na stanowisko notariusza, to na piśmie przedstawia się motywy tej odmowy, które powinno uwzględnić prezydium Izby Notarialnej”.

Artykuł 2. Nowelizacja artykułu 4

Znowelizować artykuł 4 i dać go w następującym brzmieniu:

„**Artykuł 4. Podnoszenie i atestowanie kwalifikacji notariuszy**

Notariusz powinien stale podnosić swe kwalifikacje. Podnoszenie kwalifikacji notariuszy organizuje Izba Notarialna, koordynuje natomiast Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej. Przepisy dotyczące podnoszenia kwalifikacji notariuszy zatwierdza minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej na wniosek prezydium Izby Notarialnej.

Notariusze odbywają okresowe atestacje. Atestowania notariuszy dokonuje Izba Notarialna.

Przepisy atestowania notariuszy zatwierdza minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej na wniosek Prezydium Izby Notarialnej. Jeśli minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej odmawia zatwierdzenia przepisów atestowania notariuszy, to na piśmie przedstawia się motywy tej odmowy, które powinno uwzględnić Prezydium Izby Notarialnej”.

Artykuł 3. Nowelizacja artykułu 6

Znowelizować artykuł 6 i dać go w następującym brzmieniu:

„**Artykuł 6. Liczba notariuszy, ich siedziba i teren działalności**

Liczbę notariuszy, ich siedzibę i teren działalności określa minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej na podstawie zatwierdzonej przez siebie metodyki oceny zapotrzebowania na usługi prawne notariuszy świadczone mieszkańcom.

Przed objęciem stanowiska notariusz powinien przedstawić Ministerstwu Sprawiedliwości Republiki Litewskiej wzór swej pieczęci służbowej i podpisu oraz dokument ubezpieczeniowy od odpowiedzialności cywilnej w związku z ewentualnym powództwem za szkody wyrządzone osobom fizycznym i prawnym podczas pełnienia czynności notarialnych (dalej - dokument ubezpieczeniowy). Notariusz powinien przedstawić Ministerstwu Sprawiedliwości Republiki Litewskiej wzór zmienionej pieczęci służbowej lub podpisu oraz nowo sporządzone dokumenty ubezpieczeniowe.

Notariusz w ciągu trzech miesięcy od dnia nominacji powinien założyć własne biuro lub sporządzić umowę o wspólnej działalności z innymi notariuszami.

Przed przystąpieniem do pełnienia swych funkcji notariusz powinien ubezpieczyć się od odpowiedzialności cywilnej. Minimalna suma ubezpieczenia wynosi 50 000 litów. Dokument ubezpieczeniowy powinien być wywieszony w miejscu widocznym dla klienta notariusza.

Wymagania stawiane wobec czasu pracy biur notarialnych i notariuszy, określa minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej, uwzględniając to, że w pomieszczeniu biura notarialnego muszą być stworzone warunki do kulturalnej obsługi mieszkańców i zapewnienia zachowania tajemnicy czynności notarialnych”.

Artykuł 4. Nowelizacja artykułu 7

Znowelizować artykuł 7 i dać go w następującym brzmieniu:

14 maja 1998 r., nr VIII-737

(Dz. U., 1992, nr 28-810; 1994, nr 78-1463; 1995, nr 53-1304, 1996, nr 68-1645; 1997, nr 65-1533)

„Artykuł 7. Nadzór nad działalnością notariuszy

Działalność notariuszy i ich instytucji samorządowych nadzorują przewodniczący sądów okręgowych oraz inne osoby wyznaczone przez ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej.

Zgodność z prawem czynności notarialnych, z wyjątkiem przypadków wyszczególnionych w artykule 41 niniejszej ustawy, kontrolują wyłącznie przewodniczący sądów okręgowych, którzy robią to osobiście albo przez wyznaczonych sędziów.

Działalność notariuszy nadzoruje się w trybie określonym przez ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej.

Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej realizuje przedsięwzięcia dla ujednolicenia praktyki notarialnej, analizuje statystykę czynności notarialnych i dochodów notariuszy związanych z dokonanymi czynnościami notarialnymi oraz sprawuje inną kontrolę pracy biur notarialnych, z wyjątkiem przypadków wyszczególnionych w części drugiej tego artykułu”.

Artykuł 5. Uzupełnienie ustawy artykułem 7¹

Uzupełnić ustawę artykułem 7¹:

„**Artykuł 7¹. Uprawnienia instytucji nadzorujących działalność notariuszy**

Sprawdzając zgodność z prawem wykonywanych czynności notarialnych, osoby wyszczególnione w części drugiej artykułu 7 mają prawo kontrolowania dokonanych czynności notarialnych, sprawdzania posiadanych przez notariusza dokumentów, rejestrów notarialnych. Osoby te mają prawo żądać od notariusza wyjaśnień dotyczących naruszeń i mankamentów, związanych z działalnością zawodową notariuszy, oraz ich usunięcia.

Minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej oraz prezydium Izby Notarialnej mają prawo wszczęcia wobec notariusza sprawy dyscyplinarnej”.

Artykuł 6. Uzupełnienie artykułu 8 częścią 2

1. Artykuł 8 uzupełnić nową częścią 2:

„Każdy notariusz jest członkiem Izby Notarialnej”.

2. Byle części 2 i 3 artykułu 8 uważać odpowiednio za części 3 i 4.

Artykuł 7. Uzupełnienie ustawy artykułem 10¹

Uzupełnić ustawę artykułem 10¹:

„**Artykuł 10¹. Sąd honorowy notariuszy**

Sąd honorowy notariuszy zgodnie z przepisami sądu honorowego notariuszy, które zatwierdza minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej, rozpatruje sprawy o wykroczeniach przeciwko etyce zawodowej i wykroczeniach służbowych notariuszy.

Sąd honorowy notariuszy składa się z pięciu notariuszy, spośród których dwaj są wybierani na zebraniu Izby Notarialnej, dwóch mianuje minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej, jednego zaś - przewodniczący Sądu Najwyższego Litwy.

Pełnomocnictwa sądu honorowego notariuszy trwają trzy lata.

Sąd honorowy notariuszy może działać, jeśli do niego wybrano lub mianowano ponad połowę członków”.

Artykuł 8. Uzupełnienie ustawy artykułem 10²

Uzupełnić ustawę artykułem 10²:

„**Artykuł 10². Wyznaczenie kary notariuszowi**

Sąd honorowy notariuszy po rozpatrzeniu sprawy dyscyplinarnej notariusza może:

- 1) uniewinnić go;
- 2) poprzestać na rozpatrzeniu sprawy dyscyplinarnej;
- 3) przerwać sprawę dyscyplinarną, jeśli minął termin wszczęcia tej sprawy;
- 4) zobowiązać do publicznych przeprosin poszkodowanego lub zespołu biura notarialnego;
- 5) udzielić mu uwagi;
- 6) udzielić mu nagany;
- 7) udzielić mu surowej nagany;
- 8) zabronić działalności zawodowej na okres do 3 miesięcy;

9) złożyć ministrowi sprawiedliwości Republiki Litewskiej wniosek o zwolnienie go ze stanowiska.

Postanowienie sądu honorowego notariuszy w ciągu 14 dni od doręczenia notariuszowi może być zaskarżone w sądzie okręgowym”.

Artykuł 9. Nowelizacja artykułu 11.

Znowelizować artykuł 11 i dać go w następującym brzmieniu:

„**Artykuł 11. Stosunki Izby Notarialnej i Ministerstwa Sprawiedliwości Republiki Litewskiej**

Izba Notarialna co roku, do dnia 15 lutego przedstawia Ministerstwu Sprawiedliwości Republiki Litewskiej szczegółowe sprawozdanie ze swej działalności.

Minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej uważając, że uchwały lub postanowienia Izby Notarialnej nie odpowiadają

ustawom Republiki Litewskiej, może złożyć w Wileńskim Sądzie Okręgowym skargę w sprawie anulowania tych uchwał lub postanowień. Skarga ta powinna być złożona w ciągu 1 miesiąca od dnia otrzymania zaskarżonej uchwały lub postanowienia”.

Artykuł 10. Nowelizacja artykułu 14

1. Unieważnić część 4 artykułu 14, byle części 5, 6 i 7 uważać odpowiednio za części 4, 5 i 6.

2. Znowelizować część 6 artykułu 14 i dać w następującym brzmieniu:

„Strony transakcji, kontynuatorzy ich uprawnień lub ich prawowici przedstawiciele mogą zwolnić notariusza z obowiązku chronienia tajemnicy czynności notarialnych. Jeśli jedna strona zmarła, to z obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej”.

Artykuł 11. Nowelizacja artykułu 16

Znowelizować artykuł 16 i dać go w następującym brzmieniu:

„Artykuł 16. Odpowiedzialność notariusza

Za straty, wyrządzone szkodliwymi czynnościami notarialnymi notariusz ponosi odpowiedzialność w trybie określonym w Kodeksie Cywilnym Republiki Litewskiej. Notariusz powinien wyrównać wszystkie straty wyrządzone przez siebie lub pracowników jego biura, pełniących obowiązki służbowe. Wszystkie straty osobom fizycznym i prawnym musi wyrównać również notariusz, którego pełnomocnictwa wygasły, jeśli powództwo w sprawie wyrównania strat zostało złożone w terminie określonym przez Kodeks Cywilny Republiki Litewskiej. W przypadkach wyszczególnionych w tej części powództwo wytacza się notariuszowi.

Za naruszenia ustaw i innych aktów prawnych, popełnione podczas wykonywania czynności notarialnych, które pociągają za sobą odpowiedzialność karną lub administracyjną, notariusz odpowiada jako urzędnik państwowy”.

Artykuł 12. Nowelizacja artykułu 19

Znowelizować artykuł 19 i dać go w następującym brzmieniu:

„Artykuł 19. Dochody notariusza

Za pełnienie czynności notarialnych, przygotowanie projektów transakcji, konsultacje oraz usługi techniczne notariusz pobiera wynagrodzenie, którego wysokość (cenniki) określa Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej po uzgodnieniu z Ministerstwem Finansów Republiki Litewskiej. Wysokość wynagrodzenia powinna gwarantować dochody notariusza, które pozwoliłyby mu być niezależnym ekonomicznie, stworzyć dobre warunki do obsługi klientów, zatrudnić potrzebnych pracowników i posiadać dobrze wyposażone pod względem technicznym biuro.

Z uwagi na sytuację majątkową klienta notariusz może w ogóle lub częściowo zwolnić go od płacenia wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia podaje się w rejestrze notarialnym i dokumencie, który zatwierdził notariusz.

Tryb dokumentowania operacji finansowych notariuszy określa Ministerstwo Finansów Republiki Litewskiej. Czynności wykonane przez notariusza dla podmiotów gospodarczych dokumentuje się w trybie określonym przez ustawy w dokumentach specjalnej ewidencji”.

Artykuł 13. Uzupełnienie ustawy artykułem 20¹

Uzupełnić ustawę artykułem 20¹:

„**Artykuł 20¹. Zakaz reklamy**

Notariuszowi zabrania się bezpośredniego lub pośredniego reklamowania swej działalności zawodowej.

Zakaz wyszczególniony w części 1 tego artykułu nie jest stosowany, gdy dane o notariuszu, jego biurze wskazuje się w biuletynach informacyjnych (książkach telefonicznych, katalogach przedsiębiorstw), na oficjalnych blankietach i kartach wizytowych.

Minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej ustala jednakową dla wszystkich biur notarialnych formę szyldów”.

Artykuł 14. Nowelizacja artykułu 22

Znowelizować artykuł 22 i dać go w następującym brzmieniu:

„Artykuł 22. Przedstawicielstwo i zastępstwo notariusza

Jeśli notariusz nie może pełnić swych obowiązków (urlop, choroba lub inne przyczyny), powinien o tym powiadomić Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej, które w razie potrzeby zleca zastępowanie czasowo nieobecnego notariusza innemu notariuszowi albo, po uzgodnieniu z reprezentowanym notariuszem, a gdy takiego nie ma, to z Izbą Notarialną, wyznacza przedstawiciela notariusza. Notariusz, pełniący funkcje zastępcze lub przedstawicielskie, nie może wykonywać czynności notarialnych.

Przedstawicielem notariusza może być wyznaczony obywatel Republiki Litewskiej, który co najmniej w ciągu roku był kandydatem na notariusza (asesorem) i złożył egzamin kwalifikacyjny na notariusza, albo obywatel Republiki Litewskiej, posiadający wyższe

Ustawa Republiki Litewskiej

O nowelizacji i uzupełnieniu ustawy o notariacie

(Ciąg dalszy na str. 7)

wykształcenie prawnicze, odpowiadające wymaganiom kwalifikacyjnym, określonym przez rząd Republiki Litewskiej, 5-letni staż pracy prawniczej i złożony egzamin kwalifikacyjny na notariusza.

Osoba wyznaczona na przedstawiciela notariusza, przed objęciem stanowiska, zostaje zaprzysiężona przez ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej. Przedstawicielowi notariusza reprezentowany notariusz płaci wynagrodzenie zgodnie z umową.

Za szkody wyrządzone przez przedstawiciela notariusza, pełniącego obowiązki notariusza, osobom fizycznym i prawnym odpowiedzialność ponosi reprezentowany notariusz. Po wyrównaniu szkody notariusz ma prawo wstecznych roszczeń wobec przedstawiciela notariusza.

Jeśli notariusz przeszedł do pracy na stanowisko wybieralne, to rozporządzeniem ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej wstrzymuje się jego pełnomocnictwa. Minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej ma również prawo zawieszenia pełnomocnictw notariusza, wobec którego wszczęto sprawę karną lub dyscyplinarną.

Artykuł 15. Nowelizacja części 1 artykułu 23

Znowelizować część 1 artykułu 23 i dać ją w następującym brzmieniu:

„Pełnomocnictwa notariusza wygasają gdy:

- 1) notariusz umrze;
- 2) notariusz utraci obywatelstwo Republiki Litewskiej;
- 3) notariusz złoży rezygnację;
- 4) z powodu stanu zdrowia na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej lub ustalającej inwalidztwo nie może pracować jako notariusz;
- 5) uprawnieni się wyrok sądu, którym notariusz zostaje skazany za umyślne przestępstwo, albo notariuszowi wyznacza się karę, z powodu której nie może on pracować jako notariusz, albo odbiera się mu prawo pracy w charakterze notariusza;
- 6) minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej zaaprobuje wniosek sądu honorowego notariuszy w sprawie zwolnienia notariusza ze stanowiska;
- 7) nie nadaje się on do zajmowania stanowiska na podstawie wyników atestacji;
- 8) notariusz ukończył 65 lat;
- 9) nie zostały spełnione wymagania wyszczególnione w części 4 artykułu 6 niniejszej ustawy;
- 10) jeśli notariusz naruszył wymagania artykułu 20 niniejszej ustawy;
- 11) notariusz systematycznie, od ponad 4 miesięcy z rzędu, nie płaci składek Izbie Notarialnej”.

Artykuł 16. Nowelizacja i uzupełnienie artykułu 26

Unieważnić punkt 13 części 1 artykułu 26, być punkty 14, 15 i 16 uważać odpowiednio za punkty 13, 14 i 15, artykuł uzupełnić częścią 2 i dać go w następującym brzmieniu:

„Artykuł 26. Czynności notarialne wykonywane przez notariuszy

- Notariusz wykonuje następujące czynności notarialne:
- 1) zatwierdza transakcje (umowy, testamenty, pełnomocnictwa i in.);
 - 2) podejmuje kroki do ochrony dziedziczonego majątku;
 - 3) wydaje świadectwa o prawie dziedziczenia;
 - 4) wydaje zaświadczenia o prawie własności do części wspólnego majątku małżonków;
 - 5) zaświadcza autentyczność odpisów dokumentów i wyciągów z nich;
 - 6) zaświadcza autentyczność podpisów na dokumentach;
 - 7) zaświadcza autentyczność tłumaczeń z jednego języka na drugi;
 - 8) zatwierdza fakt, że obywatel jest żywy i przebywa w określonej miejscowości;
 - 9) przyjmuje dokumenty na przechowanie;
 - 10) zatwierdza termin składania dokumentów;
 - 11) przekazuje podania jednych osób prawnych i fizycznych innym osobom prawnym i fizycznym;
 - 12) przyjmuje jako depozyt pieniądze i papiery wartościowe;
 - 13) przyjmuje protesty prawne;
 - 14) oprotestowuje weksle i czek;
 - 15) wykonuje inne czynności notarialne przewidziane w ustawach.

Przyznaje się, że fakty znajdujące się w zatwierdzonych notarialnie dokumentach są ustalone i nie podlegające udowodnieniu dopóki te dokumenty (ich części) w trybie określonym przez ustawy nie są uznane za nieważne”.

Artykuł 17. Nowelizacja artykułu 28

Uzupełnić część 1 artykułu 28, część 2 znowelizować i artykuł ten dać w następującym brzmieniu:

„Artykuł 28. Miejsce wykonywania czynności notarialnych

Czynności notarialne mogą być wykonywane u dowolnego notariusza z wyjątkiem przypadków dziedziczenia majątku. Teren działalności notariuszy określa minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej.

Czynności notarialne wykonywane są w biurze notariusza. Czynności notarialne wykonywane poza lokalem biura notarialnego można tylko wtedy, gdy zainteresowana osoba z ważnej przyczyny (choroba, inwalidztwo lub inne przypadki) nie może przybyć do biura notarialnego i wzywa notariusza do domu, zakładu pomocy medycznej i innej, gdy przy wykonywaniu czynności notarialnej uczestniczy ponad 10 osób, albo gdy czynność notarialna spełniana jest w uroczystej atmosferze.

Miejsce czynności notarialnych wykonywanych przez placówki konsularne Republiki Litewskiej określają akty prawne, regulujące działalność placówek konsularnych Republiki Litewskiej”.

Artykuł 18. Nowelizacja i uzupełnienie artykułu 31

Uzupełnić część 1 artykułu 31, w części 2 zamiast słów „wyjaśnią się własnowolność osób fizycznych” wpisać słowa „przekonuje się o własnowolności osób fizycznych”. Artykuł uzupełnić częścią 5 i dać go w następującym brzmieniu:

„Artykuł 31. Ustalenie tożsamości, własnowolności i sprawdzenie autentyczności podpisów osób, które proszą o dokonanie czynności notarialnych.

Wykonując czynności notarialne notariusz ustala tożsamość osób fizycznych, ich przedstawicieli lub przedstawicieli osób prawnych na podstawie okazanego dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby, zawierającego kod osoby.

Przy zatwierdzeniu transakcji, przekonuje się o własnowolności osób fizycznych i sprawdza się zdolność do czynności prawnych osób prawnych, uczestniczących w transakcjach. Zatwierdzając testament, notariusz powinien wskazać w nim, że przekonał się o własnowolności testatora. Jeśli transakcję zawiera przedstawiciel, to sprawdza się jego pełnomocnictwa.

Przy zatwierdzeniu transakcji i wykonywaniu niektórych innych czynności prawnych, w przypadkach określonych przez ustawy Republiki Litewskiej sprawdza się autentyczność podpisów uczestników transakcji i innych osób, które proszą o dokonanie czynności notarialnych.

Sposób ustalenia tożsamości notariusz wskazuje w sporządzonym dokumencie.

Sądy Republiki Litewskiej w ciągu trzech dni od uprawomocnienia postanowienia, ograniczającego własnowolność osoby fizycznej lub anulującego ograniczenia własnowolności powinny przesłać odpis postanowienia do Izby Notarialnej, która powiadamia notariuszy o osobach, o ograniczonej własnowolności lub ubezwłasnowolnionych”.

Artykuł 19. Uzupełnienie artykułu 35 częścią 2

Uzupełnić artykuł 35 częścią 2:
„Poprawki należy robić w ten sposób, aby wszystko, co zostało błędnie napisane i przekreślone, można byłoby odczytać”.

Artykuł 20. Uzupełnienie części 1 artykułu 37 i nowelizacja oraz uzupełnienie części 2

1. W części 1 artykułu 37 po słowie „rejestrowane” wpisać słowa „w jednym” i część tę dać w następującym brzmieniu:
„Wszystkie czynności notarialne są rejestrowane w jednym rejestrze notarialnym”.

2. Zmienić punkt 3 części 2 artykułu 37, część uzupełnić nowym punktem 4, być punkty 4, 5 i 6 uważać odpowiednio za punkty 5, 6 i 7 oraz część tę dać w następującym brzmieniu:
„W rejestrze powinny być wskazane następujące dane rejestrowanej czynności notarialnej:

- 1) numer czynności notarialnej;
- 2) data wykonania czynności notarialnej;
- 3) imię, nazwisko, osobisty kod osoby fizycznej, nazwa osoby prawnej lub przedsiębiorstwa nie posiadającego osobowości prawnej, kod przedsiębiorstwa i imiona, nazwiska, kody osobiste ich pełnomocników;
- 4) dokument, potwierdzający tożsamość osób fizycznych lub przedstawicieli osób fizycznych czy prawnych;
- 5) treść czynności notarialnej;
- 6) wysokość wynagrodzenia;
- 7) podpis odbiorcy dokumentu”.

Artykuł 21. Unieważnienie części 2 artykułu 45

Unieważnić część 2 artykułu 45.

Artykuł 22. Nowelizacja części 2 artykułu 48

W części 2 artykułu 48 wykreślić drugie zdanie i dać ją w następującym brzmieniu:

„Obywatel, któremu pozostawia się majątek, ma prawo uczestniczyć w sporządzaniu testamentu, jeśli żyje tego testator”.

Artykuł 23. Uzupełnienie ustawy rozdziałem VI

Uzupełnić ustawę rozdziałem VI

„ROZDZIAŁ VI

KANDYDACI NA NOTARIUSZY (ASESORZY)

Artykuł 56. Kandydaci na notariuszy (asesorzy)

Kandydatem na notariusza (asesora) jest osoba, która w trybie określonym w artykule 57 niniejszej ustawy została wpisana na listę kandydatów na notariuszy (asesorów), zawarła przewidzianą w niniejszej ustawie umowę kandydata na notariusza (asesora) i przygotowała się do zawodowej działalności notariusza.

Kandydatami na notariuszy (asesorami) mogą być obywa-

tele Republiki Litewskiej, odpowiadający wymaganiom zawartym w części drugiej artykułu 3 niniejszej ustawy.

Artykuł 57. Tryb przyjmowania kandydatów na notariuszy (asesorów)

Minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej razem z prezydium Izby Notarialnej co roku ustala liczbę kandydatów na notariuszy (asesorów).

Osoby na listę kandydatów na notariuszy (asesorów) wpisuje minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej na wniosek prezydium Izby Notarialnej. Prezydium Izby Notarialnej zgłasza kandydatury na podstawie wyników konkursu publicznego.

Artykuł 58. Umowa kandydata na notariusza (asesora)

Osoba, wpisana na listę kandydatów na notariuszy (asesorów) zawiera umowę z prezydium Izby Notarialnej i notariuszem, u którego kandydat odbywa praktykę. Teoretyczne szkolenie kandydatów na notariuszy (asesorów) organizuje Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Litewskiej wspólnie z Izłą Notarialną.

Artykuł 59. Prawa i obowiązki kandydata na notariusza (asesora)

Kandydat na notariusza (asesora) zapoznaje się z czynnościami notarialnymi uczestnicząc w przygotowaniu dokumentów związanych z tymi czynnościami, z działalnością organizacyjną biura notarialnego oraz innymi kwestiami zgodnie z programem przygotowania kandydatów na notariuszy (asesorów), który zatwierdza prezydium Izby Notarialnej.

Kandydat na notariusza (asesora) nie ma prawa samodzielnego wykonywania czynności notarialnych.

Kandydat na notariusza (asesora) powinien chronić tajemnicę notariusza.

Kandydat na notariusza (asesora) powinien przestrzegać ustalonego w biurze notarialnym trybu pracy, nienagannie wykonywać polecenia notariusza, który kieruje jego praktyką, postępować tak, aby nie zaszkodził autorytetowi notariatu Republiki Litewskiej.

Artykuł 60. Odpowiedzialność kandydatów na notariuszy (asesorów)

Kandydaci na notariuszy (asesorzy) za szkodę, wyrządzoną notariuszowi, który kieruje ich praktyką, ponoszą odpowiedzialność zgodnie z Kodeksem Cywilnym Republiki Litewskiej.

Kandydatom na notariuszy (asesorów), którzy naruszą ustalone im przepisy, notariusz, kierujący ich praktyką, może udzielić uwagi oraz zażądać rozwiązania umowy kandydata na notariusza (asesora).

Artykuł 61. Gwarancje socjalne kandydatów na notariuszy (asesorów)

Izba Notarialna kandydatom na notariuszy (asesorów) wypłaca stypendium w wysokości minimalnej płacy.

Izba Notarialna kandydatów na notariuszy (asesorów) ubezpiecza obowiązkowym państwowym ubezpieczeniem społecznym w trybie określonym przez ustawę Republiki Litewskiej o państwowym ubezpieczeniu społecznym.

Kandydatom na notariuszy (asesorów) co roku udziela się 30 dni kalendarzowych urlopu. Za okres urlopu wypłaca się stypendium.

Artykuł 62. Ograniczenia działalności kandydatów na notariuszy (asesorów)

Kandydatowi na notariusza (asesorowi) nie zezwala się wykonywać jakiegokolwiek innej pracy albo prowadzić jakiegokolwiek innej płatnej działalności (z wyjątkiem naukowej, pedagogicznej lub twórczej pracy). Kandydat na notariusza (asesora) może pracować na podstawie umowy o pracę w biurze notarialnym, w którym odbywa praktykę.

Artykuł 63. Wygaśnięcie umowy kandydata na notariusza (asesora).

Umowa kandydata na notariusza (asesora) wygasa:

- 1) gdy zakończy się termin umowy;
- 2) na prośbę kandydata na notariusza (asesora);
- 3) jeśli zaistnieją okoliczności, które zgodnie z artykułem 23 niniejszej ustawy uniemożliwiają wykonywanie pracy notariusza;
- 4) jeśli kandydat na notariusza (asesora) powtórnie nie złożył egzaminu kwalifikacyjnego na notariusza;
- 5) jeśli na mocy uchwały prezydium Izby Notarialnej spełnia się żądanie notariusza, wskazane w części 2 artykułu 60 niniejszej ustawy.

Umowę kandydata na notariusza (asesora) rozwiązuje się na podstawie uchwały prezydium Izby Notarialnej. Prezydium Izby Notarialnej w ciągu 5 dni przedstawia swą uchwałę ministrowi sprawiedliwości Republiki Litewskiej, który skreśla osobę z listy kandydatów na notariuszy (asesorów).

Artykuł 64. Regulamin kandydatów na notariuszy (asesorów)

Warunki konkursu i nauki kandydatów na notariuszy (asesorów), których nie omówiono w niniejszej ustawie, określa regulamin kandydatów na notariuszy (asesorów), który zatwierdza minister sprawiedliwości Republiki Litewskiej na wniosek prezydium Izby Notarialnej.

Ogłaszam tę ustawę, przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej”.

Prezydent republiki

Valdas ADAMKUS

(Zam. 453)

„Tygodnik Ilustrowany”, rok 1898

Nieznane wizerunki Adama Mickiewicza

Ciężką z natury swą pracę zwiększali nadto, przez brak odpowiednich zdolności, lub nieprzykładanie się do nauk, sami uczniowie szkoły kowieńskiej. Ta niepochlebna dla nich opinia wyrwała się z ust poety w wierszu „Do malarza”, który najpewniej odnieść należy do pobytu w Kownie. Był to wiersz przypisany nie komu innemu, tylko Wańkiewiczowi, „stworcy malowanych twarzy”, w podziękowaniu za miniaturę Maryli, a w nim taka o uczniach poety wzmianka:

„Kto szczerzy Akademię,
holdownik Minerwie,
Zmujących łbów obuczaniem
rychło pierś oberwie”.

Inaczej zupełnie wygląda Mickiewicz na drugim z kolei nieznanym wizerunku, którego podobnie podajemy tu po raz pierwszy. Powstał on bowiem znacznie później, wśród innych, korzystniejszych dla poety warunków. Jest to mały (14 1/2 x 10 1/2 cm) rysunek Wojciecha Kornejowa Stattlera (ur. w Krakowie 1797, zm. w Warszawie 1875 r.), późniejszego profesora malarstwa w Uniwersytecie Jagiellońskim; poznał się on z Mickiewiczem w Rzymie w 1830 r. i wykonał kilka wizerunków wieszca.

Dotychczas znanym był portret olejny, znajdujący się w galerii ks. Jerzego Czartoryskiego, w Weinhausie pod Wiedniem, oraz twarz Mickiewicza w postaci św. Jana Chrzcziciela. Ten ostatni obraz znajduje się dziś w boczej kaplicy biskupa Zadziaka na Wawelu.

Pisząc po raz pierwszy w „Tygodniku” o wizerunkach Mickiewicza, wspominałem obszerniej o pracach

(Dokończenie, początek patrz w nr 143)

Wańkiewicz i Stattlera. Dziś zaś, gdy mogę już dodać reprodukcję portretu z galerii ks. Czartoryskiego, uważam za konieczne powtórzyć kilka w tej materii szczegółów. Oto co o poecie powiada sam artysta w pamiętniku swoim: „Pan Adam u siebie inaczej się przedstawiał. Przychodząc zbyt wcześniej, zastawałem go najczęściej śpiącego. Po rozbudzeniu się był w bardzo złym humorze, dopóki zapaleniem fajeczki nie rozpałał w sobie życia. Z gołą szyją, obrzucony starą, granatowym płaszczem, siedząc pochylony i zadumany, a zawsze milczący, zdawał się być okazem samotnika, zamkniętego w celi, miewającego straszne widzenia”.

Tak go sobie wyobrażał i takim odmalował poetę Stattler.

Zdanie zaś współczesnych o tym portrecie, które Stattler przytacza w pamiętniku jest bardzo pochlebne. Alfredowa Potocka, matka zmarłego ministra i namiestnika Galicji, nazywała Mickiewicza na tym obrazie: „Nobile Veneto”. Niemcewicz, przybywszy do pracowni Stattlera, zwrócił odrazu uwagę na portret Mickiewicza, którego nie znał osobiście. Wyraził się, że to jest twarz głębioko myślącego człowieka”, nie chciał żadnym więcej obrazów oglądać i wyszedł z pracowni ze słowami na ustach: „Mickiewicza oblicze na dziś nie wystarczy”. Ewunia Ankiewiczówna utrzymywała: „że nie widzi w żadnym z portretów pana Adama podobieństwa”, i bodaj czy nie wydała najtrafniejszego sądu. Bo posłuchajmy zresztą, jak barwnymi słowy kreśli nam ona, wedle świadectwa pani Seweryny Duchinińskiej, twarz poety, wówczas, gdy liczył trzydziesty dru-

gi rok życia, gdy na pierwszy rzut oka wydał się jej starszym:

„...Uderzyło mnie odrazu to piękne oblicze, jakby wykute z marmuru dłutem mistrza, nacechowane pogodą i spokojem; te oczy głęboko osadzone, ocenione długą rzęsą, pełne ognia i siły; ta cera blada, oliwkowa, ta brew, zarysowana czarnym łukiem, te długie ciemne włosy, odrzucone w bezładzie na tył głowy; uderzyło mnie szczególnie czoło kształtne, wysokie (?), białe, przy ogorzalej twarzy, to czoło, z którego wytryskała niby promienista aureola”.

Ewunia, palając tak szlachetną miłośnicą do tej genialnej postaci, wymagała wiele od artystów, uwieczniających rysy wieszca, i dlatego to wyrażała zdanie, że żaden, czy to dawny, czy późniejszy portret Mickiewicza, nie oddaje dokładnie rysów jego, a tem mniej wyrazu twarzy.

Zajmujący o portrecie Stattlera ustęp przytacza z swoich papierów rodzinnych artysta-malarz, p. Maryan Wawrzeńczyk. W liście do Konstantego Massalskiego, jednego z serdecznych przyjaciół swoich, tak pisze Stattler dnia 18 lutego 1830 r.: „Lajaliście mnie ciągle i sprawiedliwie: przez lat wiele piodów pracy widać nie było; przekonałem was narzeczcie, a dziś w Rzymie drudzy rodacy mnie chwalać i zupełnie są ze mnie kontenci. Portret Mickiewicza i zazdrośnych mi karze (woryginalie napisano ukarze: u przekreślono), niedowierców przekonywa, a uczący się zachęca, mnie zaś zupełną spokojnością sumienia nadaje. Wesół zasypiam, bo całodzienną pracę mam przed oczyma. Przyjaciół nie zawstydzam, pociechę im przynoszę. Śmiało się pochwalił, bo mam prawo do

tego; na ciebie kolej, kochany Massalskiuszu!”

Gdy przyjdzie do skutku wystawa portretów Mickiewiczowskich, może uda się pozyskać dla niej pracę Stattlera. Wówczas będzie można ocenić ją należycie, a dziś porzestać musimy na trafiam, ile się zdaje, zdaniu, które wygłosił pan Juliusz Makarewicz, gdy Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza w Łwowie podało po raz pierwszy reprodukcję portretu tego w tomie III-im swego Pamiętnika: „Popiersie poety - pisze p. Makarewicz, który ten portret oglądał - przedstawione jest en face. Całą uwagę naszą zajmują oczy łagodne, zwrócone wprost, patrzące, nie na widza, lecz w dal. Kontury nosa, ust i owalu tak niewyraźnie zaznaczone, włosy i draperya traktowane tak naiwnie, nie pewnie, a nawet cały kolorystyczny w póltonach, mogłyby nasunąć przypuszczenie, że artysta nie malował tego portretu z natury, lecz z pamięci - chociaż miał Mickiewicza w Rzymie i przyjaźniał się z nim”.

„Nie należy jednak zapominać o tem, że w owej epoce nie panował jeszcze dzisiejszy realizm w sztuce, że nie malowano wtedy z naturalistyczną ścisłością najdrobniejszych fałdów i zylek, ale myślano tylko o wrażeń całości, często o wyrażeniu duszy”.

„Łatwem tedy być może, że i Stattler, ośniony, jak inni już wówczas,

Adam Mickiewicz ze zbiorów L. Meyeta.
(Wedle rysunku Wojciecha Stattlera).

geniuszem poety, chciał główny nacisk położyć na oczy, takowe najwyraźniej, narysował, a podporządkował im inne formy twarzy, które może i nie zadowalały jego wymagań, opartych na ówczesnym klasycyzmie. Słowem, utworzył wizerunek bardziej ducha, niż ciała Mickiewicza”.

Ten drugi nieznanymi wizerunek poety jest ódłowym szkicem Stattlera i nosi na sobie te same znamiona, o których wspomniano przy olejnych portretach tego artysty. Pochodzi on z tego samego czasu, co i popiersie olejne, będące własnością ks. Czartoryskiego, i służył zapewne jako studium przygotowawcze. Darowany przez artystę senatorowi Edwardowi Hoffmanowi za jego pobytu w Rzymie, od niedawna znajduje się w zbiorze moim.

Leopold MEYER
12(24) grudnia 1898 r.

Z doniesień ELTA i BNS

Co pomoże, a co przeszkodzi na drodze do UE

Po trzech tygodniach pracy w Europarlamencie powrócił do Wilna członek sejmowego Komitetu Spraw Zagranicznych Alvydas Medalinskas, który odnotował nieudolność resortów zarządzania gospodarką litewską w reprezentowaniu naszego państwa w strukturach Unii Europejskiej (UE).

Jak powiedział na wczorajszej konferencji prasowej parlamentarzysty, w Brukseli i Strasburgu zaskoczeni są tym, że przybywają tu tylko członkowie oficjalnych delegacji litewskich. Kierownicy ministerstw - Rolnictwa, Reform Administracyjnych i Samorządów, Gospodarki prawie nie kontaktują się z Europarlamentem i Komisją Europejską. A. Medalinskas powiedział, że wcale nie rozumie postępowania ministra gospodarki Vincasa Babiliosa, który nie znalazł czasu na spotkanie z członkiem Komisji Europejskiej Hansem van den Broekiem, zanim ta wplywowa osoba nie odwiedziła Wilna.

Jeszcze jednym „wielkim kamieniem, rzuconym do ogródka naszych instytucji” w przekonaniu A. Medalinskasa, jest to, że ani Parlamentowi Europejskiemu, ani Komisji Europejskiej, ani Radzie Państw Europejskich nie zgłoszono wniosków międzynarodowej grupy ekspertów w sprawie bezpieczeństwa Ignalinskiej Elektrowni Atomowej. I chociaż nie wymieniony przez parlamentarzystę przedstawiciel Ministerstwa Gospodarki „pomachał” ponoć bardzo przychylnymi wnioskami dwa miesiące temu, nie zdołali ich ujrzyć nawet posłowie na Sejm Litwy, ubolewał A. Medalinskas.

Niemniej, w przekonaniu parlamentarzysty, takie „grzechy” odkupuje jednak rzeczywista chęć innych struktur litewskich do pracy w Europie. Powiedział on, że Bruksela wita utworzenie Komitetu Spraw Europejskich, działalność Departamentu Integracji Europejskiej MSZ oraz rozwój Komisji Integracji Europejskiej.

Swoją drogą A. Medalinskas jest zadowolony z pozytywnej oceny postępu litewskiej gospodarki. Wskaźniki gospodarki kraju są imponujące szczególnie teraz, gdy się udało powstrzymać inflację, a po prywatyzacji „Lietuvos telekomas” znacznie wzrosła suma inwestycji zagranicznych, przypadająca na jednego mieszkańca kraju. Niestety, zauważył A. Medalinskas, po ukształtowaniu ugrupowania państw dążących do faktycznego członkostwa powstaje „wiele problemów, z powodu których nawet państwa drugiej grupy, mające dobre wskaźniki ekonomiczne, w tym i Litwa, z trudem przejdą do

pierwszej”. Parlamentarzysta jest przekonany, że właśnie dlatego należy jak najaktywniej szerzyć obiektywną informację o sytuacji na Litwie.

Wydatki większe niż dochody

Według operacyjnych danych Ministerstwa Finansów, w lipcu rozchody budżetu państwowego Litwy przekroczyły dochody przeciętnie o 320 mln Lt, informuje gazeta „Verslo žinios”.

Od początku roku ta suma wzrosła o przeszło 100 mln Lt. Planowany na 1998 r. deficyt budżetu państwowego ma wynieść 695 mln Lt. W przyszłym roku rząd planuje budżet bezdeficytowy.

W pierwszym półroczu do budżetu państwowego wpłynęły 3,179 mld litów dochodu - o 4,2 proc., czyli o 139 mln Lt mniej niż planowano, a roczny plan dochodów budżetu wykonano w 45,4 proc.

Czyżby monopol?

Browar „Utenos alus” zamierza nabyć czwartą część spółki słodowej „Litmalt”.

Browar uciański zamierza nabyć 50 proc. nowej emisji akcji spółki słodowej, wykupując akcje częściami majątku.

„Litmalt” zamierza emitować akcje wartości 20 mln litów, których 50 proc. wykupiły browar „Utenos alus”, a pozostała część - fińska spółka „Oy Lahden Poltimo Ab”.

Obecnie kapitał akcyjny „Litmalt” wynosi 20 mln Lt. W równych częściach akcje spółki posiadają browar „Kalanpilis” i spółka fińska.

W sprawie zezwolenia na nabycie części akcji „Litmaltu” „Utenos alus” już się zwrócił do Służby Konkurencji i Obrony Praw Konsumenta. Po otrzymaniu zezwolenia już jesienią ma się rozpocząć rekonstrukcja uciańskiej słodowni, którą zamierza się zakończyć w ciągu 9 miesięcy.

Z chwilą połączenia się dwóch słodowni opadają one około 30 proc. litewskiego rynku słodowego. Pozostałi litewscy piwowarzy traktują to jako utworzenie monopolu.

Producentami siodu na Litwie są również browary „Vilniaus Taurus” oraz kowieński „Ragutis”. Około 46,5 proc. siodu dla browarów litewskich pochodzi z importu.

Bilans się zgadza

W ubiegłym tygodniu na posiedzeniu rady „Sodry” rozpoczęto omawianie projektu budżetu na rok przyszły, o czym poin-

formował wczoraj na konferencji prasowej w Sejmie poseł Algirdas Sysas.

Ten parlamentarzysta z frakcji socjaldemokratycznej jest również członkiem rady „Sodry”.

Na razie przewiduje się, że do roku 1999 do budżetu „Sodry” wpłynie 4,7 mld litów dochodu, czyli o 16,8 proc. więcej niż planowano uzyskać w tym roku (plan roku 1997 - 4,025 mld litów).

Planowane wydatki stanowią 4,699 mld litów, czyli o 15,7 proc. więcej niż w tym roku. Planowane na ten rok wydatki „Sodry” wynoszą 4,062 mld litów.

Na ubezpieczenia emerytalne w roku przyszłym zamierza się przeznaczyć 3,407 mld Lt, z tytułu choroby i macierzyństwa - 440,98 mln Lt, na ubezpieczenie z tytułu bezrobocia - 16,839 mln Lt.

Przewiduje się, że w roku przyszłym liczba ubezpieczycieli wzrośnie o 0,7 proc.

„Budżet zaczęto omawiać już pół roku wcześniej, co jest godne pochwały”, powiedział A. Sysas.

Niemniej, jego zdaniem, omawiając budżet roku przyszłego należy wskazać „przewlekłe zeszlóroczne długi oraz przewidzieć dla „Sodry” dodatkowe asygnowania z budżetu państwowego. Jak dotychczas projekt budżetu „Sodry” takich liczb nie odzwierciedla, powiedział parlamentarzysta.

Zdaniem A. Sysasa, „największym problemem „Sodry” jest ściąganie pieniędzy oraz zbilansowanie wydatków i dochodów”.

Budżet Państwowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych rada „Sodry” powinna zatwierdzić jesienią.

Chiński ambasador wraca do kraju

Przybyli, aby pożegnać się z prezydentem Valdasem Adamkusem ambasador Chin Wang Zhaoxian zaprosił przywódcę Litwy do złożenia oficjalnej wizyty w Chińskiej Republice Ludowej.

Doradcy prezydenta poinformowali korespondenta BNS, że taka wizyta w największym kraju azjatyckim, który mógłby być ważnym partnerem ekonomicznym, może być planowana, ale nie w najbliższym czasie.

Rezydujący w Wilnie od 1993 r. W. Zhaoxian w pożegnalnym przemówieniu odnotował wczoraj, że stosunki litewsko-chińskie są stabilne i stale się rozwijają - coraz częstsze są wymiany kulturalne, coraz intensywniejsze kontakty handlowe, trwa dialog polityczny przywódców państw.

V. Adamkus podziękował ambasadorowi za służbę dyplomatyczną na Litwie i podkreślił znaczenie nie tylko kontaktów ekonomicznych, ale też bezpośrednich międzyludzkich.

Na razie nie wiadomo, kto zastąpi w Wilnie W. Zhaoxiana. Nowy ambasador ma przybyć jesienią.

JAN NOWAK KURIER Z WARSZAWY

Powody nocnej rewizji wyjaśniły się następnego dnia. Z kilku kamienic przy Chocimskiej, nie wiadomo dlaczego, gestapowcy powyciągali młodych mężczyzn od 18 do 25 roku życia. Rozkaz wykonywany był z niemiecką dokładnością. Dwudziesty piąty rok życia już przekroczyłem. Aresztowany syn sąsiada miał lat dziewięćnaście. Między debiutem w prasie podziemnej i nocną wizytą nie było żadnego związku. Terror niemiecki już wtedy był często na oślep. O życiu i śmierci decydował niejednokrotnie przypadek.

W mieszkaniu Rościszewskich spotkałem się z Witoldem Hulewiczem,

(Ciąg dalszy. Początek patrz w nr 132).

redaktorem „Polska Żyje” - rozstrzelanym później w Palmirach, oraz Kazimierzem Moczarskim i jego żoną. Na spotkaniach konspiracyjnych organizowanych przez Rościszewskiego dochodziło niekiedy do ostrych starć. W tym właśnie czasie w jakimś mieszkaniu przy Myśliwieckiej pokłóciło się na całego z Aleksandrem Bocheńskim. Przyszły autor „Dziejów głupoty w Polsce” już wtedy wyrzekał głośno na grupę Polaków i brak jakiegokolwiek ugrupowania, które szukałoby ugody i porozumienia z okupantem. Choćby po to, by przeciwdziałać za cenę współpracy politycznej krwawym represjom. Tezy Bocheńskiego spotkały się z gwałtownym sprzeciwem obecnych. On sam wbrew szerszym opiniom siebie poglądom, podobnie jak inny

konsekwentny wyznawca proniemieckiej orientacji prof. Władysław Studnicki, nie splamili się w czasie okupacji żadną współpracą z hitlerowcami, mimo że należał do ludzi, którzy ugode polityczną z silniejszym mieli niejako we krwi.

Zorientowałem się wkrótce, że Rościszewski wywoził się z przedwojennej krakowskiej konserwy. Nazwa jego pisma „Znak” miała nawiązywać do głównego organu tego środowiska - „Czas” („Znak Czasu”). Ten kierunek polityczny zupełnie mi nie odpowiadał*.

W dużej mierze wewnętrzne zadowolenia dawały inne dyskusje, prowadzone wśród starszych harcerzy, z którymi zaprzyjaźniłem się w czasie studiów w Poznaniu. Spotykaliśmy się w mieszkaniu na Żoliborzu. Bywał tam Florian Marciniak, późniejszy Naczelnik Szarych Szeregów, Leon Marszałek - a jeśli po tytule latach pamięć nie myli, Stanisław Broniewski, Stanisław Rączkowski, Jan Rossman i paru innych. W naszych duszach nie było lęski. Owe zimny, czterdziestego roku, byliśmy wszyscy przekonani, że już wiosna albo lato przyniesie przegraną Niemiec i koniec wojny. Dyskutowaliśmy zapamiętale nad tym, jaka Polska ma się wyłonić z tej zawieruchy. Leon Marszałek pilnie notował. Z rozstrzaśniętych tych narodziła się zredagowana przez Marszałka broszura „O powołaniu młodego pokolenia”. Jakis kurier przewiózł ją w mikrofilmach do Londynu. Z głębokim wzruszeniem natknąłem się na nią już po wojnie i odnalazłem znajome myśli, które narodziły się w ówczesnym klimacie.

W czasie tej pamiętnej, okrutnie mroźnej pierwszej zimy okupacyjnej nie czułem najmniejszej ochoty, by powrócić do pracy naukowej. Nawiązałem za to kontakt z moim mistrzem, prof. Taylorem, wysiedlonym z Poznania z żoną i dwójkiem młodszych dzieci.

Taylorowie zamieszkali u krewnych w Opatkowicach Murowanych pod Jędrzejowem. Profesor odczuwał dotkliwie odcięcie od swojej biblioteki i warsztatu pracy naukowej. Zaczęłem zwozić mu książki wypożyczone dzięki pomocy

Andrzeja Grodka z Biblioteki Narodowej i Zbigniewa Makarczyka z Biblioteki Szkoły Nauk Politycznych. Taylor zabrał się żarliwie do pracy, której owocem była wydana już po wojnie „Teoria produkcji”. We wstępie profesor nie wahał się podziękować mi wymieniając nazwisko, chociaż było ono już wtedy mocno „trefne”. Wizyty w Opatkowicach urwały się dopiero w lecie 1942 roku, kiedy robota podziemna pochłonęła bez reszty mój czas i całą energię.

W pierwszym roku okupacji, zwłaszcza w krytycznych dniach inwazji Norwegii i lęski Francji, giełda informacji z frontu i wiadomości politycznych był dla mnie znajdującym się opodal przy Chocimskiej Państwowym Instytucie Higieny, gdzie pracowała grupa lekarzy pod kierunkiem dr Przesmyckiego i mego znajomego z Poznania dr Jerzego Morzyckiego. Byłem tam dobrze widzianym gościem, bo zawsze przynosiłem w kieszeni jakąś podziemną gazetkę, którą wymieniałem na znacznie grubszy biuletyn, dostarczany przez szwagra Morzyckiego - Iłhakowicza, późniejszego przywódcę NSZ. Lekarskie laboratorium w Państwowym Zakładzie Higieny pracowało na dwóch torach: wykonywało zamówienia niemieckie, a pod tą pokrywką współpracowało równocześnie z ZWZ. Przeciwyfusowe szczepionki Weigla produkowane dla wermachtu wykradano jak się dało dla organizacji.

Już w pierwszym roku okupacji prawdziwą klęską stały się anonimowo wysyłane do gestapo przeciwko osobistym wrogom, których tą drogą można się było łatwo pozbyć. W każdym społeczeństwie jest jakiś procent ludzi, którzy bez większych skrupułów gotowi są uwolnić się od niebezpiecznego konkurenta, męża, żony albo niewygodnego kochanka - jeśli da się to załatwić bezkarnie i po cichu. Metody gestapo stwarzały po temu doskonałą okazję. Gdy

w al. Szuca odbierano anonim oskarżający jakiegoś X, że czyta albo rozpowszechnia gazetki, lub wyraża się ujemnie o Führerze, wiadomość działała jak alarm pożarowy. Na miejsce wysyłano natychmiast tzw. budy i ofiarę, zwykle Bogu ducha winną, sprowadzano na Szuca, skąd najczęściej nie było powrotu.

Lekarze specjalizujący się w Instytucie Higieny w hodowli różnych szczepionek i bakterii otrzymali od jakiejś mocno zakompirowanej podziemnej komórki zamówienie na wyhodowanie zarazka węgla. Wypisywano fałszywe anonimowe - wymieniające z reguły nieistniejące nazwiska i adresy - zakażano je bakteriami węgla i wysyłano masowo na Szuca. Po krótkim czasie funkcjonariusze gestapo przydzielili do „załatwiania” anonimów odczuwać zaczęli dotkliwie swędzenie skóry - pierwszy symptom węgla. Od tego czasu listy anonimowe wytracano z miejsca bez czytania. Niemcy bali ich się jak ognia.

Aż do wiosny 1941 roku dużo trocki i czasu zbierało zarabianie na życie. Niemcy chcieli oczywiście wyciągnąć z kraju jak najwięcej na rzecz swojego wysiłku wojennego. Zależało im więc na jak najszerszym uruchomieniu i normalnym funkcjonowaniu przemysłu, handlu, banków, kolei i całego aparatu, który pracować miał na potrzeby wojenne Rzeczy. Ludność zaopatrywała się przeważnie z tego, co udało się wykraść i wyciągnąć na „czarny rynek”. Oczywiście każdy polski kierownik instytucji podlegał nadzorowi niemieckiego zarządcy komisarycznego lub pełnomocnika (Beauftragte). Julian Kulski, który po aresztowaniu prezydenta Starzyńskiego zajął jego miejsce, dostał tytuł „komisarycznego burmistrza”, ale i on miał swobodę niemieckiego „aniola stróża”.

*Rościszewski, aresztowany przypadkowo w kawiarni wiosną 1943 r., został po kilkunastu dniach rozstrzelany.

(Cdn.)

SPORT

Pięciobój nowoczesny

Polki - najlepsze w sztafetach

W Meksyku rozpoczęły się mistrzostwa świata w pięcioboju nowoczesnym. W mistrzostwach biorą udział zawodnicy z 38 państw. W pierwszym dniu zawodów w konkurencji sztafet zwyciężyła kobieca reprezentacja Polski w składzie: Iwona Dąbrowska, Dorota Idzi i Anna Sulima. Polki wynikiem 4722 pkt zdobyły złoty medal.

Na drugiej pozycji okazała się reprezentacja Niemiec, która przegrała do zwycięzczyń 36 pkt. Medale brązowe wręczono zespołowi Wielkiej Brytanii, które do Polek przegrały 57 pkt.

Jak twierdzą miejscowi eksperci tej galei sportu, warunki wysokogórskie nie przeszkodziły przedstawicielkom Europy osiągnąć dobrych wyników. Zespół gospodyń mistrzostw uplasował się dopiero na ósmej pozycji - 3973 pkt.

Wczoraj na mistrzostwach rozegrano zawody sztafetowe wśród mężczyzn. Brała w nich udział również sztafeta ekipa Litwy.

M. R.

Siatkówka

Dobry występ

W rozegranym we wtorek w Szczecinie towarzyskim meczu siatkówki mężczyzn reprezentacja Polski pokonała zespół USA 3:0 (17:15, 15:11, 17:15). Mecz trwał blisko dwie godziny, w tym pierwszy set ponad 50 minut. Wczoraj w Goleniowie odbył się mecz rewanżowy.

Lekkoatletyka

Rekordowe mistrzostwa

Na stadionie we francuskiej miejscowości Annecy w Sabaudii (niewiele ponad 20 km od Genewy), na kameralnym stadionie nastąpiło uroczyste otwarcie siódmych lekkoatletycznych mistrzostw świata juniorów.

Wystąpi w nich około 1600 lekkoatletów ze 177 krajów. Jest to absolutny rekord. Dotychczas należał on do Aten, gdzie w pierwszej imprezie, 12 lat temu, startowało 1188 zawodników i zawodniczek ze 143 krajów.

Na mistrzostwach świata wystąpi sześciu młodych zawodników (do lat 20) z Litwy. Są to wilmianie - Vytautas Kancelis (bieg na 110 m ppl), Siergiejusz Szepukas (skok wwyż), Żyvilė Balciūnaitė (bieg na 3000 m), Ausra Skujytė z Birz (sięgnięcie), Anatolijusz Lanikonisz z Birsztan (chód sportowy) oraz Diana Macziūszonyte z Kowna (bieg na 3000 m).

W pierwszym dniu zawodów do półfinałów zakwalifikowali się Polacy - Przemysław Dunaj w biegu na 400 m oraz Tomasz Rudnik w biegu na 400 m ppl. We wczorajszych zawodach finałowych wystąpią Anna Wielgus i Monika Pyrek (skok o tyczce) oraz Monika Kołodziejka (rzut oszczepem). Pyrek wyróżnia się w eliminacjach należących do niej rekord Polski seniorce - 4 m.

Inf. wł.

Piłka nożna

Zagalo i jego sztab trenerski zwolnieni

Brazylijski Związek Piłki Nożnej (CBF) zwolnił z pracy legendarnego trenera Mario Zagalo i - w komplecie - jego sztab trenerski. Nazwisko następcy ogłoszą działacze brazylijskiego futbolu dopiero 31 sierpnia.

Od czasu porażki „Canarinhos” z Francuzami (0:3) w finale MŚ '98 na Stade de France, dymisja 67-letniego Zagalo była oczywistością dla fanów brazylijskiego futbolu.

Mario Zagalo zdobył mistrzostwo świata z Brazylijczykami dwukrotnie jako gracz (w 1958 r. w Szwecji i w 1962 r. w Chile) i dwukrotnie jako trener (w 1970 r. w Meksyku i w 1994 r. w USA). Wśród odsuniętych od pracy z kadrajem m.in. słynny Arthur Antunes Coimbra - Zico, który niegdyś na boiskach nazywany był „białym Pelem”.

olimpijski i pięciokrotny mistrz świata w wadze ciężkiej Kubaneczyk Felix Savon. W piątą rundzie, kiedy Savon prowadził 10:0 z Rosjaninem Dmitriem Gierasimowem, sędzia postanowił odebrać do naroznika slaniającego się przeciwnika kubanckiego oblryzma.

Niemki kontra „Reszta świata”

Na zawodach pływackich, wchodzących do programu Igrzysk Dobrej Woli, kobieca reprezentacja Niemiec nieznacznie przegrała z „Resztą świata” 48:64. Pływaczki USA zwyciężyły zespół Chin 88:34.

Inf. wł.

Koszykówka

Hermes maskotką mistrzostw

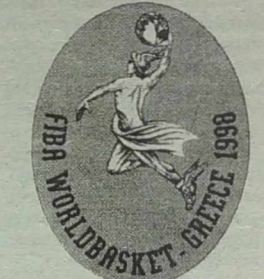
Maskotką 13 mistrzostw świata koszykarzy, które zostaną rozegrane w Atenach w dniach 29 lipca-9 sierpnia, będzie patron podróży i młodzieży meskiej, uskrzydłony Hermes. Organizatorzy turnieju wybierając olimpijskiego boga chcieli podkreślić popularność basketbalu na kuli ziemskiej. Świadczy o tym chociażby bogaty wachlarz ekip reprezentujących sześć kontynentów.

Drugi aspekt, którym kierowali się działacze greckiej federacji, to idea połączenia sportu i kultury charakterystyczna dla tego kraju. „Dla FIBA powierzenie organizacji Atenom jest gwarancją. Jeśli nam to się uda to turniej w Atenach zostanie wpisany do „Złotej księgi” światowego basketu” - powiedział sekretarz generalny FIBA Borislav Stankovic.

Prace przygotowawcze do MŚ rozpoczęły się w listopadzie zeszłego roku w czasie oficjalnego losowania grup. Miejscem tej ceremonii nie była hala sportowa ani luksusowy hotel lecz sala koncertowa w Atenach. Wówczas 1000 zaproszonych gości, w tym delegaci poszczególnych federacji i dziennikarze mogli wysłuchać koncertu muzyki klasycznej.

Mecze 13 mistrzostw świata koszykarzy odbywać się będą w dwóch obiektach. Hali Olimpijskiej (tu odbędzie się finał) mogącej pomieścić 20 tys. widzów i zmodernizowanej Hali Pokoju i Przyjaźni (15 tys. miejsc) usytuowanej nad samym brzegiem morza.

W obu halach, na korytarzach z głośników, będzie słychać przyciszo-

ną muzykę, na pulpach w łóżny prawoszyby zamontowane będą telewizory odbierające 16 kanałów. Dzięki nim będzie można obserwować mecze odbywające się równolegle w drugim obieku.

Ceny biletów są bardzo przystępne - na pierwszą rundę 2500 (8 dolarów) - 10 000 drachm. Na finały 4 000 - 35 000. Wejściówka uprawnia do oglądania wszystkich spotkań w danym dniu w konkretnej hali.

Trener greckich koszykarzy Panagiotis Yannakis zwrócił się z apelem do rodzimych fanatycznych kibiców, aby nie wywierali presji na jego podopiecznych. Szkoleniowiec ocenia, że co najmniej siedem ekip ma szansę na złoty medal mistrzostw świata. Wymienia on wśród faworytów zespoły USA, Jugosławii, Rosji, Australii, Włoch, Argentyny i Grecji. Jak widzimy nie ma wśród nich reprezentacji Litwy. No cóż, zobaczymy...

W ekipie mistrza Europy - Jugosławii nie zagrają utytułowani Vlade Divac, Zoran Savic, Zarko Paspalj oraz Predrag Danilovic. Kontuzjowany rozgrywający Aleksander Djordjevic opuści rundę eliminacyjną. Jego występ przewidziany jest w dalszej fazie turnieju.

Inf. wł.

Igrzyska Dobrej Woli

Bokerskie ćwierćfinały

Nie udał się start Polakowi Tomaszowi Borowskiemu w turnieju pięściarskim Igrzysk. Jedyny zaproszony do udziału w imprezie bokser polski przegrał w 1/4 finału wagi półciężkiej (do 81 kg) z Rosjaninem Denisem Lebidiewem 5:10.

W tej wadze Isael Alvarez (Kuba) wypunktował 7:2 Amerykanina Anthony Stewarta, a Rosjanin Jewgienij Makarenko 5:3 Francuzka Johna Dovi. W wadze ponad 91 kg Rosjanin

Dmitrij Diagilew po remisowej walce (5:5) dodatkowymi punktami (28:20) wygrał z Egipcjaninem Ahmadem Abdel-Qamadem. Kubaneczyk Alexis Rubalcaba zwyciężył Rosjanina Igora Wasłowa 7:5. Amerykanin Keith Govan przegrał 1:8 z Włochem Paolo Vizzozem, a Dominik Guin (USA) przez rdcz wypunktował Kanadyjczyka Patrice L'Heureux.

W eliminacjach efektywne zwycięstwo wywalczył dwukrotny mistrz

Rozpoczęto próby kliniczne nowej szczepionki

CZY WYGRAMY Z AIDS?

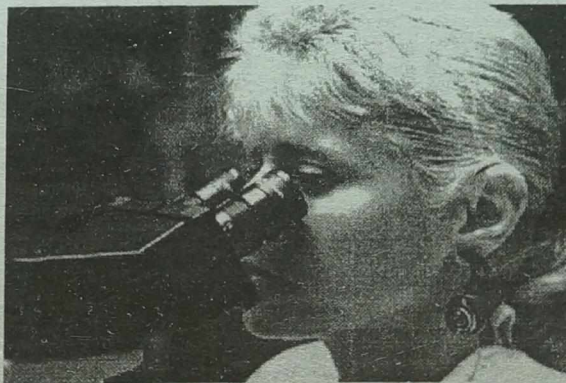
W ciągu dwóch i pół roku uczeni chcą znaleźć odpowiedź na pytanie, czy środek zwalczający chorobę u szympanów jest skuteczny także w przypadku ludzi...

Podstawowym składnikiem nowej szczepionki AIDS VAX jest białko określane symbolem gp 120, powstające na powierzchni niszczącej naturalny system odpornościowy człowieka komórek HIV. Dzięki temu białku wirus, będący podstawowym sprawcą AIDS, dostaje się do wnętrza ludzkich komórek. Naukowcy przypuszczają, że przygotowana w szczepionce dawka będzie stymulować ludzki organizm do produkcji antyciał dla gp 120. Substancje te będą niszczyć białko z powierzchni wirusa HIV, dzięki czemu nie będzie miał możliwości poruszania się po ludzkim organizmie i wnikania w zdrowe komórki.

Szczepionka została opracowana w firmie VaxGen w San Francisco. Zdaniem przedstawicieli koncernu, spośród ok. 40 znanych już szczepionek przeciw AIDS rokuje ona największe nadzieje.

Na próbę armia ochotników

Nowa szczepionka będzie testowana w Filadelfii, Baltimore, Chicago, Denver, Los Angeles, San Louis i w ponad 20 innych amerykańskich miastach. Próby przejdą również obywateli Tajlandii. Zaplanowane na 30 miesięcy testy

obejmą łącznie około 5.000 ochotników, głównie homoseksualistów i osoby żyjące z nosicielami wirusa HIV.

Każdy będzie poddany testowi 7 razy, przy czym połowa ochotników będzie otrzymywała szczepionkę, pozostali zaś substancję neutralną - tzw. placebo. Badacze spodziewają się, że białko gp 120 pobudzi naturalny system odpornościowy i zabezpieczy pacjentów przed rozwinięciem się choroby.

Autorzy szczepionki spodziewają się, że AIDS pojawi się przede wszystkim u osób, które będą otrzymywać placebo, mają nadzieję, że u zaszczepionych objawy nie wystąpią. Gdyby tak było, wynalezienie AIDS VAX-u można byłoby uznać za przełomowy moment walki z „plagą XX wieku”,

jaką jest AIDS. Uczeni są jednak ostrożni w mówieniu o sukcesie.

Część naukowców nastawia się sceptycznie do rezultatów prób klinicznych szczepionki. Mówi się, że środek zapobiegający infekcji HIV u szympanów, może okazać się nieskuteczny u ludzi. Jednak bacznie obserwując niepowodzenie AIDS VAX-u lekarze mogą zbliżyć się do spreparowania prawdziwie skutecznego specyfiku, zwalczającego HIV u człowieka.

Koktajl nie wypalił

Wieloletnie niepowodzenia w walce z AIDS sprawiają, że najdrobniejsze nawet osiągnięcia w tej dziedzinie traktowane są ze szczególnym namaszczeniem. Nie dalej, jak 2 lata temu tzw. koktajl przeciwko AIDS okrzyknięto

przełomowym środkiem skutecznie niszczącym wirusa HIV. Koktajl składał się z trzech leków, które wprawdzie już wcześniej podawano chorym na AIDS, jednak nie mieszając ich ze sobą. Kombinacja trzech specyfików okazała się znacznie skuteczniejsza niż każdy z nich podany oddzielnie. Koktajl usuwał wirusa HIV z krwi 80 na 100 leczonych tym sposobem pacjentów.

Rok później okazało się, że medyczna rewelacja nieco zawiodła. Lekarze odkryli, że koktajl nie niszczy w organizmie wszystkich wirusów np. tych, które zaprzestały chwilowo swojej aktywności i w formie przetrwalników zagnieździły się w komórkach pamięci układu odpornościowego.

Wydawało się, że i z tym problemem naukowcy sobie poradzą. Pół roku temu zauważyli, że stosowana dotąd w terapii nowotworów hydroxyuera jest zaskakująco skuteczna w walce z AIDS. Wykazano, że lek ten podawany wraz z koktajlem, niszczy wszelkie postacie wirusa HIV, także te nieaktywne.

Pacjenci, którzy otrzymali nowy specyfik, wydawali się początkowo zdrowi. Testy nie wykazywały w ich organizmach obecności HIV. Uczni byli bliscy ogłoszenia sukcesu. Niestety, dokładne analizy przeprowadzone u chorych uczestniczących w eksperymencie wykazały u nich obecność śladowych ilości wirusa - a wystarczy jeden, by odrodziła się cała ich populacja. Radość naukowców ponownie okazała się przedwczesna.

Kolejną wielką nadzieją lekarzy jest testowana właśnie szczepion-

ka AIDS VAX. Tymczasem ONZ donosi o epidemii AIDS w Afryce.

HIV zbiera żniwo na czarnym łądzie

Spadkowi zachorowań na AIDS w niektórych krajach towarzyszy ogromny wzrost zakażeń wirusem HIV tam, gdzie świadomość zagrożenia tą chorobą jest niska - podaje ogłoszony raport ONZ. - W niektórych rejonach Afryki co czwarty dorosły jest zarażony wirusem HIV, podczas gdy w USA i Europie Zachodniej odsetek ten nie przekracza jednego procenta.

Według szacunków ONZ, w 1997 r. w wyniku AIDS umarło na świecie 2,3 mln ludzi, czyli aż o 50 proc. więcej niż w 1996 r. Każdego dnia wirusem HIV zaraża się ok. 16.000 mężczyzn i kobiet. W listopadzie na całej kuli ziemskiej żyło 30 mln nosicieli, z czego aż 21 mln mieszkało w Afryce. W 13 krajach tego kontynentu odsetek dorosłych zarażonych wirusem HIV sięga 10 proc., a w Botswanie i Zimbabwie aż 25 proc.

W raporcie ONZ znalazły się także informacje pomyślne. W krajach, które wprowadziły programy zapobiegania AIDS, takich jak Senegal, Uganda czy Tanzania, napór epidemii znacznie osłabł.

Szacuje się, że w Polsce pod koniec ub. r. żyło ok. 24.000 osób zarażonych wirusem HIV, z czego połowę stanowiły osoby w wieku od 15 do 49 lat. Mieliśmy w kraju 594 zarejestrowanych chorych na AIDS, jednak rzeczywista liczba chorych mogła sięgać nawet 850 osób.

Dorota MIERZEJEWSKA
(„Express Wieczorny”)

Nowy program

NA PIERWSZYM MIEJSCU - SWÓJ PRODUCENT

W celu lepszego zaopatrzenia mieszkańców w lekarstwa miejscowej produkcji oraz zwiększenia eksportu produkcji krajowego przemysłu farmaceutycznego, rząd polecił ministerstwu Rolnictwa oraz Ministerstwu Zdrowia opracowanie projektu programu szerzenia przemysłu farmaceutycznego oraz sposobów wcielenia w życie tego programu. Do 1 lipca następnego roku projekty powinny być przedstawione rządowi.

Litewscy producenci leków sugerują, aby w programie przede wszystkim preferować właśnie krajowy przemysł farmaceutyczny. Zdaniem prezydenta stowarzyszenia Przedsiębiorstw Przemysłu Farmaceutycznego kraju, najważniejsze jest to, aby zreorganizować litewską produkcję leków zgodnie z wymaganiami Unii Europejskiej. Inaczej bowiem w przyszłości mogą być trudności

ze sprzedażą leków litewskich na rynku zachodnim.

Do nadzoru nad opracowaniem projektów powołano komisję, na czele z wiceministrem rolnictwa Antanasem Bartulisem. W skład komisji wchodzi dyrektorzy generalni firm „Sanito”, „Biofos”, wiceprezydent firmy „Endokrininiai preparatai” oraz pracownicy Ministerstwa Rolnictwa i Ministerstwa Zdrowia.

(ELTA)

O WSZYSTKIM PO TROCHU

Recepta na epilepsję

Nowy lek przeciw epilepsji - diazepam - przeszedł pomyślne próby kliniczne - poinformował prof. Philip Sheridan z amerykańskiego Krajowego Instytutu Zdrowia. Aż 78 proc. epileptyków w ciągu doby po zażyciu nowego środka nie miało konwulsji. W kontrolnej grupie badanych, którym zaaplikowano zamiast leku neutralną substancję (placebo), objawy padaczki nie wystąpiły tylko u 19 proc. Zauważono, że późniejsze drgawki u osób, które w badaniach zażyły nowy specyfik, trwały dwa razy krócej niż przed zastosowaniem środka. Amerykański lek na epilepsję to żel aplikowany doodbytniczo. Można go zastosować także u tych chorych, którzy po ataku konwulsji stracili przytomność. Tę samą nazwę - diazepam - nosi znany w Europie lek uspokajający.

DNA bez tajemnic

Pełny skład ludzkiego DNA będzie znany najpóźniej za siedem lat - powiedział dyrektor Narodowego Instytutu Badania Genomu Ludzkiego prof. Francis Collins. Dotychczas udało się sklasyfikować 300 mln składników chemicznych zawartych w ludzkim kwasie deoksyrybonukleinowym. Uczni oceniają, że stanowi to dziesiątą część całego DNA, obejmującego 3 mld elementów. Jego skompletowanie ułatwi medycynie poznanie genetycznych przyczyn różnych chorób i stworzy nowe szanse ich zwalczania.

(„Express Wieczorny”)

Śmiech - to zdrowie

Lekarz pyta chorego:

- Co panu dolega?

- A czy pan sam nie widzi?

- Jeśli pan chce, zawołam weterynarza. Ten zawsze stawia diagnozę nie pytając...

Późnym wieczorem na pogotowie ratunkowe telefonuje facet:

- Halo, to pogotowie? Proszę szybciej przyjechać, moja żona i dzieci mają białą gorączkę.

- Nawet dzieci? Czy pan jest tego pewien?

- Tak, doktorze. Pokój jest pełen krokodyli i smoków, a oni nie nic widzą...

Z raportu kierownika wydziału chirurgii:

„Odwiedzający wchodzą do chorych przez okno na 5 piętrze. Wyniki: liczba odwiedzających maleje, a liczba chorych wzrasta.”

TYLKO DLA KOBIET

Kiedy do ginekologa

Raz na pół roku kobieta powinna zbadać się profilaktycznie u ginekologa. Właśnie za taki krótki okres może rozwinąć się jedna z trzech chorób kobiecych narządów płciowych, nie przejawiających się żadnymi symptomami. Postawić diagnozę może tylko specjalista, po skrupulatnym zbadaniu kobiecego organizmu. Wspomniane choroby można wyleczyć tylko pod warunkiem, gdy zacznie się to robić w porę.

Kiedy należy się zwracać do ginekologa? Tydzień po menstruacji jest okresem, kiedy to lekarzowi łatwiej jest zbadać zdrowie kobiety. Jak się przygotować do wizyty? Konieczne jest obmycie narządów płciowych i wypróżnienie pęcherza moczowego. Można wziąć ze sobą czystą serwetkę do podkładania na fotelu ginekologicznym, ponieważ lekarz może zaproponować zwykłą, papierową, która niezupełnie odpowiada wymogom higieny.

Należy wziąć ze sobą kalendarzyk cyklu miesięczkowego, w którym muszą być zapisane nie tylko „wasze dni”, lecz również opisane różne naruszenia i ich przyczyny. Taki kalendarzyk powinna mieć każda kobieta.

Oznaki niepokojące

Opóźnienie menstruacji. Jeśli coś takiego zdarzyło się jeden raz i miesiączka „spóźniła się” nieznacznie (około tygodnia), można opowiedzieć o tym lekarzowi. Czasową dysfunkcję jajowodów mogło spowodować napięcie nerwowe,

przemęczenie, infekcja wirusowa, zmiana klimatu. Jeśli podobna dysfunkcja się powtarza periodycznie i trwa długo bez wyraźnych przyczyn, natychmiast należy się zwrócić do lekarza.

Bóle. Jeśli przed początkiem miesiączki odczuwany jest mocny, tępy ból, należy się przekonsultować z lekarzem. W wypadku, gdy mocny, długotrwały ból w dole brzucha nawiedza dosyć często, należy natychmiast poinformować o tym lekarza, skonkretyzować, kiedy zaczęły się bóle i co je charakteryzuje: kłujące, tępe, przypominające skurcze porodowe, przekazujące się do odbytnicy (są one właściwie dla chorób narządów płciowych).

Krwawienie. Jeśli chociaż raz w środku cyklu menstrualnego w ciągu 1-2 dni z narządów płciowych ukaże się maźnata, krwawa wydzielina, należy poradzić się z lekarzem. Zwykle to się zdarza z powodu zwiększenia się liczby hormonów podczas owulacji. Przy stałych takich objawach lub przy mocnych bólach, gdy trwają one ponad 7 dni i gdy wydzielina jest obfita, z krwinkami, należy czym prędzej zwrócić się do lekarza.

Zestaw przygotowała Irena LITWIN

CZWARTEK

30 LIPCA

LTV

6.30 - Dzień dobry. 8.00 - S. „Bambukowe misie”. 8.30 - Milioner. 15.30 - Film anim. 16.20 - Telekatalog. 16.25 - Mistrzostwa świata w koszykówce mężczyzn. Litwa - USA. Podczas przerwy - Wiadomości (ros.). 18.05 - S. „Bambukowe misie”. 18.30 - Wiadomości. 19.00 - Film dok. 19.45 - Słowo. 19.50 - Drogi. Samochody. Ludzie. 20.30 - Panorama. 20.55 - Mistrzostwa świata w koszykówce mężczyzn. Hiszpania - Australia. Podczas przerwy - Studio sportowe i loteria. 22.50 - Wspomnienie. Śpiewa L. Szumski. 23.00 - Dziennik wieczorny. 23.15 - Koszykówka. Litwa - USA.

LNK

6.15 - Teleshop. 6.30 - Poranne koło. 8.30 - S. „Bez domu jest źle”. 9.05 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 9.50 - S. „Mini detektywi”. 10.15 - Teleshop. 10.45 - Nasze zwierzęta. 11.15 - S. „Radio Romans”. 11.40 - Smaczno. 12.10 - Babie lato. 13.05 - To ci rodzinka. 14.45 - Teleshop. 15.00 - S. „Baron”. 15.50 - S. „Dzikie serce”. 16.35 - S. „Klinika zachodnia”. 17.20 - S. „Bez domu jest źle”. 17.50 - S. „Zar młodości”. 18.35 - S. „Słoneczne wybrzeże”. 19.30 - Wiadomości. 20.00 - S. „Nazywa się Nikita”. 20.50 - S. „Renegat”. 21.35 - S. „Przyjaciele”. 22.00 - S. „Błękitny diament”. 22.45 - S. „Kameleon”.

BAŁTYCKA TV

6.00 - S. „Dallas”. 7.00 - S. „Tak świat się kręci”. 8.00 - S. „Esmeralda”. 8.45 - S. „Szczyry wodne”. 9.30 - Brzeg. 10.30 - S. „Wojny domowe”. 11.30 - S. „Tarzan”. 13.00 - Program muz. 14.00 - Bałtycka bomba. 15.00 - S. „Dallas”. 16.00 - Program muz. 17.00 - S. „Tak świat się kręci”. 18.00 - Wiadomości. 18.05 - S. „Esmeralda”. 19.00 - S. „Conan”. 20.00 - S. „Dobrzy chłopcy, źli chłopcy”. 20.55 - Telegra. 21.00 - Film fab. „Wspaniali marzyciele”. 22.55 - S. „Pluskwy”. 23.50 - Film fab. „Smutek na twarzy”. 1.15-6.00 - DW.

TV3

7.00 - Kanał muz. 7.45 - Teleshop. 8.00 - S. „Los Marianny”. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.30 - S. „Uroczy i dzielni”. 10.00 - S. „Grace w opalach”. 10.50 - Wieczór z E. Gabrenaitė. 11.20 - Budownictwo. 13.15 - Kanał muz. 14.00 - Teleshop. 14.30 - Kulinarne show. 14.55 - S. „Katts i Dog”. 15.20 - S. „Drużyna A”. 16.10 - S. „Nareszcie dzwonek”. 16.35 - S. „Wina”. 17.20 - S. „Santa Barbara”. 18.10 - S. „Los Marianny”. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - Sport. 19.20 - S. „Uroczy i dzielni”. 19.45 - S. „Słoneczny patrol”. 20.30 - Zaśpiewajmy. 21.00 - S. „W archiwum X”. 21.55 - Tego jeszcze nie było. 22.00 - Film fab. „VR.5”. 22.55 - Wiadomości. 23.00 - Film fab. „Dziś wieczorem jestem niebezpieczna”. 0.30 - Kanał muz.

WILEŃSKA TV

8.00 - Z Wilna. 8.15 - TV-6 taks. 8.30 - Znad Wilni TV. 9.00 - Lekcja jęz. lit. 9.10 - Towary i usługi. 9.30 - Z Moskwy. 9.50 - Teatr. 10.30 - Paluski lizać. 11.05 - Kineskop. 12.05 - Dziękuję za zakup. 12.30 - Z Moskwy. 12.40 - Film fab. „Dni Turbinów”. 13.50 - Dziękuję za zakup. 14.15 - Towary i usługi. 14.25 - Filmy anim. dla dzieci. 15.00 - Kanał muz. 15.30 - Z Moskwy. 15.35 - Patrol drogowy. 15.50 - Po doba się oglądaj. 16.00 - Ci, którzy... 16.55 - S. „Dyżurna apteka”. 17.30 - Zrób krok. 18.30 - Z Moskwy. 19.00 - Wiadomości. Dziś w mieście. 19.15 - Lekarz domowy. 19.45 - Towary i usługi. 19.55 - Kineskop. 20.55 - Gwiazdy o gwiazdach. 21.20 - Z Moskwy. 21.30 - Patrol drogowy. 21.45 - Kanał muz. 22.00 - S. „Dyżurna apteka”. 22.30 - Z Wilna. 22.45 - Zrób krok. 23.40 - Film fab. „Wybuch”.

VILSAT

15.30 - Film fab. 17.00 - Film fab. „Tyłko ty”. 18.00 - Terytorium. 19.55 - Warto odwiedzić. 20.00 - Przedsiębiorca. 20.15 - Fotoklub. 20.30 - Zgadnij i dwoń. 20.35 - Kalejdoskop zniek. 20.45 - Dla dzieci. 21.00 - Puls Wilna. 21.15 - Wiadomości (pol.). 21.20 - Warto odwiedzić. 21.30 - Aktualności wileńskie. 22.05 - Film fab. „Tyłko ty”. 23.05 - Kalejdoskop zniek. 23.15 - Puls Wilna. 23.30 - Wiadomości (pol.).

I KANAŁ ROSJI

7.00, 10.00, 13.00, 16.00, 23.00 - Wiadomości. 7.15 - S. „Roksolana-niewolnica sultana”. 8.00 - Ameryka z M. Taratutą. 9.30 - Dopóki wszyscy w domu. 9.20 - Biblioteka domowa. 9.25 - Te ciekawe zwierzęta. 10.15 - Razem. 13.20 - Film anim. 13.45 - Kłasyfikacyjna kompania. 14.15 - Cudowny świat, czyli Cinema. 14.40 - S. „Lato naszych nadziei”. 15.10 - Do lat 16 i więcej. 15.30 - Dookoła świata. 16.20 - S. „Roksolana-niewolnica sultana”. 17.05 - Godzina szczytu. 17.30 - Te ciekawe zwierzęta. 18.00 - Człowiek i prawo. 18.45 - Dobranoc, dzieci. 19.00 - Czas. 19.35 - Film fab. „Burza”. 21.55 - Koszykówka. Rosja-Jugosławia.

ROSYJSKA TV

5.30, 9.00, 15.00, 18.00, 21.45 - Wiadomości. 6.00 - Oddział dyżurny. 6.15 - Towary poczta. 6.20 - Świat zdrowia. 6.30 - Pieniądze. 6.45 - Film anim. 7.05 - Prawosławny kalendarz. 7.10 - W czas. 7.35 - Sam sobie reżyserem. 8.05 - S. „Santa Barbara”. 9.30 - Ścisłe tajne. 12.35 - Film fab. „Zwierciadło do bohatera”. 13.45 - Film anim. 14.00 - Wieża. 14.30 - S. „Pierwsze pocałunki”. 15.30, 20.25, 22.20 - S. „Słowniki bazar”. 15.45 - Krzyżówka. 16.10 - Film fab. „Labirynty i zjawy”. 18.35 - S. „Santa Barbara”. 19.35 - Film fab. 22.05 - Oddział dyżurny. 23.25 - Podium. 23.55 - Melodramat „Pogarda”.

TV POLONIA

7.00 - Sport-telegram. 7.05 - Koncert zespołu De Mono. 8.00 - Magazyn wschodni. 8.30 - Wiadomości. 8.45 - Truskawkowe studio dla młodych widzów. 9.05 - Kolorowe nutki. 9.15 - Kronika ojczyzna. 9.30 - Polska znana i mniej znana. 9.50 - Sport z satelity. 10.50 - Wielka gra - teleturniej. 11.40 - Co w kraju piszczy. 12.00 - Wiadomości. 12.15 - „Klejnot wolnego sumienia” - dram. hist. prod. polskiej. 13.50 - Z archiwum i pamięci. 14.45 - Auto - moto - klub. 15.00 - Panorama. 15.20 - Program dnia. 15.30 - Kolekcje osobliwe „Magia muzyki”. 16.00 - Credo - magazyn katolicki. 16.30 - „Znak orla” - serial historyczno-przygodowy prod. polskiej. 17.00 - Teleexpress. 17.15 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 17.40 - „Podwójne życie Kieratówny” - film dok. 18.05 - Spotkania. 18.15 - „Dziewczyna z Mazur” - serial obcyz. prod. polskiej. 19.15 - Dobranoc. 19.30 - Wiadomości. 19.55 - Prognoza pogody. 20.00 - Teatr Telewizji „Gwałtu, co się dzieje”. 21.20 - Gwiazdy tamtych lat. 21.55 - Mdm - program roz. 22.30 - Panorama. 23.05 - „Panny i wdowy” - serial prod. polskiej. 23.50 - Koncert indywidualności '97. 0.30 - W centrum uwagi. 0.45 - Powitanie widzów amerykańskich. 0.50 - „Wędrowki Pyzy” - serial anim. dla dzieci. 1.00 - Wiadomości. 1.25 - Sport. 1.27 -

Prognoza pogody. 1.30 - „Dziewczyna z Mazur” - serial obcyz. prod. polskiej. 2.30 - Panorama. 3.05 - Teatr Telewizji „Gwałtu, co się dzieje”. 4.25 - Gwiazdy tamtych lat. 5.00 - Mdm - program roz. 5.35 - W centrum uwagi. 5.50 - Przegląd prasy polonijnej. 6.05 - Krzyżówka szczęścia - teleturniej. 6.30 - „Podwójne życie Kieratówny” - film dok.

RTL

7.00 - Muzyka w RTL7. 7.10 - „Campbellowie” - serial famil. 8.00 - Teleshopping. 8.30 - „Siódemka dzieciakom” - seria anim. 9.25 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 9.45 - „Sunset Beach” - serial obcyz. 10.30 - „Elektryczny mózg” - thriller USA (1983). 12.05 - Ukryta kamera - program roz. 12.40 - „Murder Call” - serial sensac. 13.30 - Teleshopping. 14.00 - „Campbellowie” - serial famil. 14.50 - „Słodka dolina” - serial dla młodzieży. 15.10 - „Siódemka dzieciakom” - seria anim. 16.35 - Ukryta kamera - program roz. 17.00 - „Robin Hood” - serial przygod. 18.00 - „Sunset Beach” - serial obcyz. 18.50 - 7 minut - wydarzenia dnia. 19.00 - „Prawo i bezprawie” - serial sensac. 19.55 - „Córka górnika” - film biograf. USA (1980). 22.05 - „E.Z. Streets” - serial krym. 22.55 - „Crime Story” - serial krym. 23.45 - „Robin Hood” - serial przygod. 0.40 - „Prawo i bezprawie” - serial sensac. 1.25 - „Crime Story” - serial krym. 2.10 - Prognoza pogody. 2.15 - Muzyczny Kruszon.

POLSAT-2

PIĄTEK

31 LIPCA

7.00 - Dance TV. 7.30 - Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księżycy” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial anim. dla dzieci. 9.30 - „Nieustraszone” - serial krym. 10.30 - „Błękitna krew” - serial sensac. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcyz. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Afficionado. 14.30 - Jacek Ziobro Superstar. 15.00 - Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszone” - serial krym. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Czarodziejka z Księżycy” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 18.00 - „Cwaniak” - serial sensac.-przgy. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - Idź na całość - show z nagrodami. 21.00 - „Wspólnota” - USA. 22.50 - „Ziemia obiecana” - USA. 24.00 - Przytul mnie.

SOBOTA

1 SIERPNI

7.00 - Dance TV. 7.30 -

Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Mini detektywi” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Michael Valiant” - serial anim. dla dzieci. 9.30 - „Droga do Avonlea” - kanad. serial obcyz. 10.30 - „Cwaniak” - serial sensac.-przgyd. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcyz. 12.30 - „Dalziel i Pascoe” - ameryk. serial obcyz. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Link New Look - magazyn mody dla młodzieży. 14.30 - ROM - Radioaktywny Obszar Muzyczny. 15.00 - Soundtrack. 15.30 - Na topie. 16.00 - „Droga do Avonlea” - kanad. serial obcyz. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Mini detektywi” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Michael Valiant” - serial anim. dla dzieci. 18.00 - „Wrestling: wszystkie chwyt dozwolone” - serial ameryk. 19.00 - „Micaela” - włoska telenowela. 19.50 - „Ziemia obiecana” - USA. 21.30 - Idź na całość. 22.30 - „Australijski chłopcy” (Australia). 0.05 - Przytul mnie.

NIEDZIELA

2 SIERPNI

7.00 - Na topie. 7.30 - Soundtrack. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Mini detektywi” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Michael Valiant” - serial anim. dla dzieci. 9.30 - „Dro-

ga do Avonlea” - kanad. serial obcyz. 10.30 - „Cwaniak” - serial sensac.-przgyd. 11.30 - Disco Polo Live. 12.30 - „Dalziel i Pascoe” - serial krym. 13.30 - TV Shop. 14.00 - JUNIOR-show Jurka Petersburskiego Juniora. 14.30 - ROM - Radioaktywny Obszar Muzyczny. 15.00 - Magazyn Motoryzacyjny Młodych. 15.30 - Jacek Ziobro Superstar - program satyr. 16.00 - „Droga do Avonlea” - kanad. serial obcyz. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Mini detektywi” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Michael Valiant” - serial anim. dla dzieci. 18.00 - „Wrestling: wszystkie chwyt dozwolone” - serial ameryk. 19.00 - „Micaela” - włoska telenowela. 19.50 - „Jezabel, Jezabel”. USA (1938). 22.00 - „Dalziel i Pascoe” - serial krym. 23.00 - Plastik TV. 23.30 - Afficionado. 24.00 - DJ Club. 0.30 - S. „Między snem a jawą”.

PONIEDZIAŁEK

3 SIERPNI

7.00 - ROM - Radioaktywny Obszar Muzyczny. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księżycy” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial krym. 10.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Na topie. 14.30 - Junior - show Jurka Petersburskiego Juniora. 15.00

argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Plastik TV. 14.30 - Jacek Ziobro Superstar - program satyr. 15.00 - Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszone” - serial krym. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Czarodziejka z Księżycy” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Power Rangers” - serial anim. dla dzieci. 18.00 - „Cwaniak” - serial sensac.-przgyd. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - „Dynastia” - ameryk. serial obcyz. 21.00 - „Dalziel i Pascoe” - serial krym. 21.50 - „Samoloty Luftwaffe” - serial dok. 22.50 - „Raz, dwa, trzy - szukasz ty!” - Wielka Brytania. 0.40 - Przytul mnie.

WTOREK

4 SIERPNI

7.00 - Dance TV. 7.30 - Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księżycy” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 9.30 - „Nieustraszone” - serial krym. 10.30 - „Wrestling: wszystkie chwyt dozwolone” - serial ameryk. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcyz. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Na topie. 14.30 - Junior - show Jurka Petersburskiego Juniora. 15.00

- Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszone” - serial krym. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Czarodziejka z Księżycy” - serial anim. dla dzieci. 17.35 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 18.00 - „Błękitna krew” - serial sensac.-przgyd. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - „Pogromcy zła” - ameryk. serial grozy. 21.00 - „Raz, dwa, trzy - szukasz ty!” - Wielka Brytania. 22.50 - „Student roku” - USA.

ŚRODA

5 SIERPNI

7.00 - Dance TV. 7.30 - Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Czarodziejka z Księżycy” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 9.30 - „Nieustraszone” - serial krym. 10.30 - „Błękitna krew” - serial sensac. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcyz. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - Soundtrack. 14.30 - Magazyn Motoryzacyjny Młodych. 15.00 - Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszone” - serial krym. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Kapitan Jastrząb” - anim. opowieść prod. jap. 17.35 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 18.00 -

„Cwaniak” - serial sensac.-przgyd. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - „Dynastia” - ameryk. serial obcyz. 21.00 - „Student roku” - USA. 22.40 - Zaufaj mi. 0.25 - Przytul mnie.

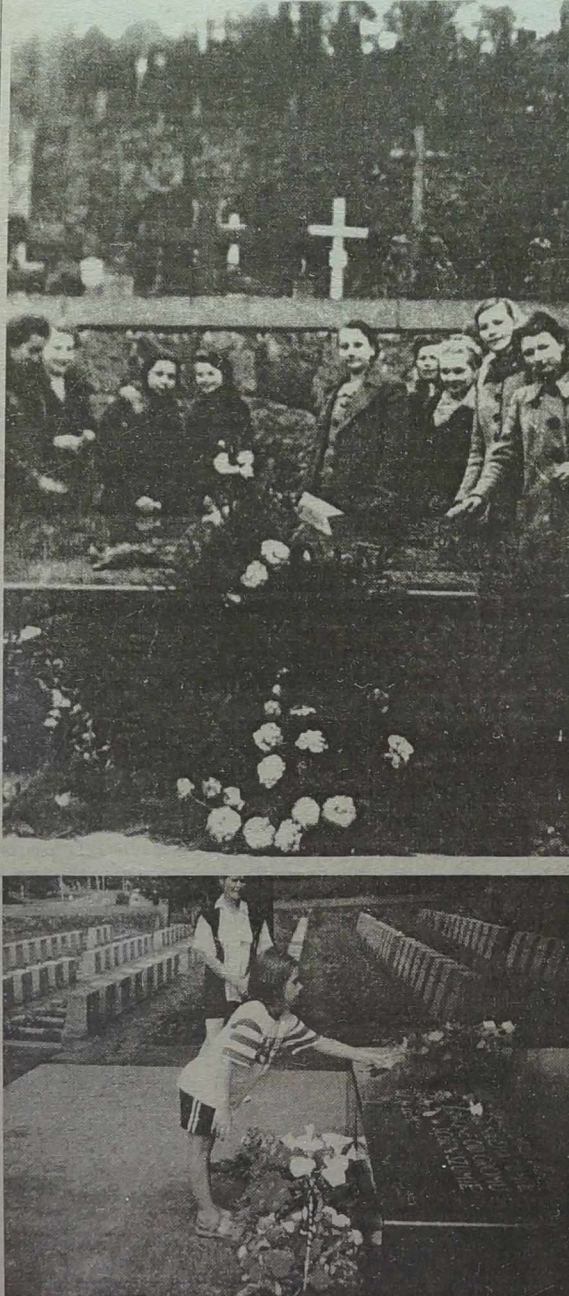
CZWARTEK

6 SIERPNI

7.00 - Dance TV. 7.30 - Festiwal Polsat Dance. 7.45 - Plastik TV. 8.00 - TV Shop. 8.30 - „Kapitan Jastrząb” - serial anim. dla dzieci. 9.00 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 9.30 - „Nieustraszone” - serial krym. 10.30 - „Cwaniak” - serial sensac.-przgyd. 11.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obcyz. 12.30 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 13.30 - TV Shop. 14.00 - DJ Club. 14.30 - Link Nook - magazyn mody dla młodzieży. 15.00 - Dance TV. 15.30 - Festiwal Polsat Dance. 15.45 - Plastik TV. 16.00 - „Nieustraszone” - serial krym. 17.00 - Informacje. 17.10 - „Sally czarownica” - anim. baśń prod. jap. 17.35 - „Power Rangers” - serial dla młodzieży. 18.00 - „Błękitna krew” - serial sensac. 19.00 - „Tajemnicza dama” - argentyńska telenowela. 19.55 - Program informacyjny CNN News. 20.10 - „Pogromcy zła” - ameryk. serial grozy. 21.00 - „Zaufaj mi” - USA. 22.45 - „Śmierć na receptę” - Francja - RFN - Hiszpania. 0.30 - Przytul mnie.

PRENUMERUJ I CZYTAJ „KURIER WILEŃSKI” - JEDYNĄ CODZIENNĄ GAZETĘ POLSKĄ NA LITWIE

WILNIAŃNIE

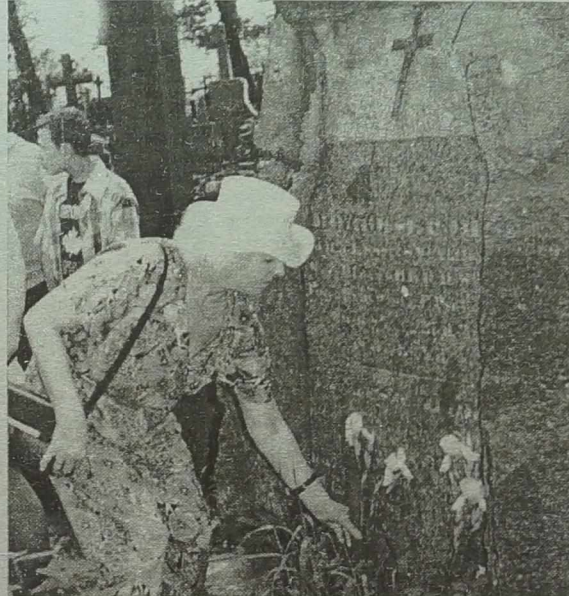

Na tych zdjęciach widzimy pokolenia różnych czasów - minionych i obecnych. Są na Rossie przy płycie Józefa Piłsudskiego z napisem: Matka i Serce Syna - w roku 1943 i w 1998.

Wilnianka Anna Kowzan-Rimeikiene na Cmentarzu Bernardyńskim przy pomniku profesora Uniwersytetu Wileńskiego Leona Borowskiego, odkrywcy Adama Mickiewicza. Obecnie wilnianie w 200. rocznicę urodzin Wieszcza porządkują ten pomnik.

Pamięć natchnęła wileńskiego artystę-malarza Władysława Ławrynowicza do stworzenia obrazu pn. „Rapsod katyński”. J. S.

Fot. Marian Paluszkiwicz i archiwum

Pogoda

Z parasolem czy bez ...

Dziś na Litwie zachmurzenie z przejaśnieniami, lokalnie popada, z możliwością wystąpienia burz. Wiatr południowo-zachodni, 5-10 m/sek. Temperatura w nocy 9-14, w dzień - 19-24 stopnie.

W Wilnie przelotne deszcze z możliwością wystąpienia burz. Temperatura w nocy 12-14, w dzień 22-24 stopnie.

W ciągu następnych dwóch dni w większości rejonów - deszcz. Temperatura w nocy 10-15, w dzień - 18-23 stopnie.

KALENDARYUM

* Czwartek (30.VII) jest 211 dniem 1998 r. Do końca roku pozostało 154 dni.

* Znak Zodiaku - Lew.

* Imieniny: Aldony, Julity, Ludmiły, Piotra.

* Wschód Słońca - 4.25, zachód - 20.24.

Długość dnia 15 godz. 59 min.

* Księżyc. Nów - od 23 lipca.

Propozycja nauki

POMATURALNA SZKOŁA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI DAUGVILIENE
Licencja nr 23/530
Ogłasza zapisy na kierunek: **PRAWO GOSPODARCZE** na lata 1998-2001

Po ukończeniu nauki wydane zostaną dyplomy o odbytych studiach pomaturalnych, zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty i Nauki.

Nauka jest płatna.
Tel.: (8-22) 62 46 97,
tel. kom. (8-287) 2 90 45.
Dokumenty należy składać:
Pamenkalnio 11-301,
2600 Vilnius

(Zam. 397)

Pielgrzymkowo-Turystyczne Biuro „JUWESTA”

organizuje pielgrzymki-wycieczki:

14-17 sierpnia Licheń - Gniezno-Poznań

23-29 sierpnia Zakopane - Kraków - Częstochowa

30 sierpnia Sanktuarium w Aglonie (Łotwa)

wrzesień - wyjazd do Rzymu.
Tel. 23-73-43.

(Zam. 422)

FIRMA AWDIEJENKOWA zaprasza na kursy kierowców kategorii B w centrum i w Landwarowie (szkoła rosyjska).

Tel.: 51-22-55, 28-476, 29-441.

(Zam. 443)

KURIER WILEŃSKI
WYDAWCA

ZSA „Kurier Wileński”

Drukuje SA „Spauda”

p.o. redaktora naczelnego
Jerzy SURWIŁO

Nasz adres: Laisvės pr. 60
2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322, ISSN 1392-0405
E-Mail adres kurier— w @ post. 5 ci. lt

TELEFONY: sekretariat redaktora naczelnego — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-73, sekretarz redakcji, zast. sekretarza — tel./fax 42-79-49.

DZIAŁY: problemów społecznych — 42-78-72, ekonomiczny, życia wsi, stołeczny, kultury 42-79-68, literatury i sztuki, polityczny, szkolnictwa i młodzieży, listów — 42-79-64, sportu — 42-79-04, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Fotokorespondent — 42-90-81.

Ogłoszenia i reklamę do „Kuriera Wileńskiego” przyjmuje się pod adresem: Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1113, tel./fax 42-69-63, 42-78-63, w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor
Julitta
TRYK